

VZW JONGERENWERKING
PIETER SIMENON

2018

CANO BEGELEIDINGSTEHUIS PIETER SIMENON

JAARVERSLAG 2018

VZW JONGERENWERKING
PIETER SIMENON

VZW JONGERENWERKING PIETER SIMENON

Initiatief van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon
Jeugdhulp
Agentschap Jongerenwelzijn – Vlaamse Overheid

CANO BEGELEIDINGSTEHUIS PIETER SIMENON

Martinus Van Gurplaan 45
3920 Lommel

T 011 54.46.08

F 011 55.33.01

E pietersimenon@telenet.be

APPÈL

Zilleweg 16
3920 Lommel

T 011 54.50.25

F 011 54.50.21

IBAN

BE91 0000 1025 0876

BE51 0112 5010 5062

Indien u ons financieel wil steunen:

BPOST BE91 0000 1025 0876 of BNP PARIBAS FORTIS BE51 0112 5010 5062 van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon, Martinus Van Gurplaan 45, 3920 Lommel, met eventuele vermelding van een concreet project of bestemming. De vzw Jongerenwerking Pieter Simonon is door het Ministerie van Financiën erkend als instelling die gemachtigd is attesten inzake belastingvrijstelling voor giften uit te reiken. Bij ontvangen steun vanaf € 40,00 tijdens een kalenderjaar, wordt na dat jaar een fiscaal attest afgeleverd.

Met oprechte dank vanwege heel de gemeenschap van Jongerenwerking Pieter Simonon

WOORD VOORAF

De afgelopen jaren evolueerden de CANO-organisaties op allerlei manieren met de missie als richtinggevend baken. In CANOlogie2018, de tweejaarlijkse interne studiedag van CANO Vlaanderen, nodigden we medewerkers van de CANO-voorzieningen uit om te komen luisteren naar de verhalen van de CANO-voorzieningen. Collega's vertelden over sterke praktijken en ontwikkelingen die hun organisaties doormaken. We deelden, inspireerden en versterkten elkaar, net omdat we CANOlogie organisaties zijn. CANO is een krachtig schip dat dient te varen en waarvan, naast inhoud en visie, ook de machinekamer goed geolied dient te blijven. Dit alles in de soms woelige wateren waar ze doorvaart.

2018 was voor de jeugdhulp en onze werking in vele opzichten een boeiend jaar.

Op vzw niveau engageerden we ons tot het kernpartnerschap van Gezin Centraal Noord-Limburg: een samenwerkingsverband in rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp dat zich engageert om snelle en toegankelijke hulp te installeren bij 200 gezinnen in de regio.

Een finale goedkeuring van het decreet jeugddelinquentierecht was er op moment van jaarwisseling nog niet, maar wordt inmiddels aangekondigd voor begin februari. Het ontwerpdecreet schetst een sui generis jeugddelinquentierecht met waardevolle insteken vanuit herstel, hulpverlening, sanctie en begeleiding. Het toekomstig decreet creëert een juridisch landschap met onder andere meer mogelijkheden naar herstel en gesloten begeleiding enkel voor minderjarige delictplegers. Zinnvolle interventies vormen de saus doorheen alle reacties op delinquent gedrag door minderjarigen. Zeker is dat de uitvoering van dit decreet een stevige opdracht is voor onze werkingen.

Het CANO voorzitterschap is een stevige rol die ik opnam vanaf mei. Daar liggen boeiende uitdagingen in een gedeeld engagement naar een goede wendbaarheid van CANO in wat we willen en moeten doen naar een doelgroep kwetsbare jongeren.

Fit4Work was het motto en thema van de algemene personeelsvergadering van oktober. In de volgende jaren gaan we op weg naar een gezondheidsbeleid omdat er een duidelijk verband bestaat tussen werk en gezondheid. Werknemers zijn de ruggengraat van een onderneming en als ze gezond zijn presteren ze vanzelf beter. Maar omgekeerd geldt hetzelfde; een aangename werksfeer komt het welzijn van de werknemers ten goede.

Het jaarverslag is opgebouwd vanuit een driehoek waar drie polen (doelgroep, organisatie en medewerker) permanent in verbinding staan. De driehoek wordt omringd en beïnvloed door de vierde pool, de globe, de wereld rondom. In CANO Pieter Simenon proberen we steeds om onze missie te realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg binnen deze vier polen.

Doorheen het jaarverslag proberen we een aantal nieuwe evoluties te verduidelijken en een zicht te geven op het concrete werk met onze jongeren en hun context.

We willen in het bijzonder onze jongeren, hun families en steunfiguren bedanken voor het samen op pad mogen gaan, ondanks alle drempels en moeilijkheden.

Bedankt ook aan alle medewerkers, bestuurders en partners die bijdroegen aan dit jaarverslag en het CANO-verhaal in 2018.

Voor meer informatie over onze vzw verwijzen we u graag door naar onze website www.pietersimenon.be en wat CANO betreft, vindt u veel extra informatie op www.canovlaanderen.be.

Wij wensen u veel leesplezier.

Roel Gerits

AFKORTINGEN

BINC	Begeleiding in Cijfers
CANO	Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning
CGG	Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
CKG	Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CPA	Contactpersoon Aanmelder
DAGG	Dienst Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
EMK	Experimenteel Modulair Kader
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GI	Gemeenschapsinstelling
HCA	Herstelgerichte en Constructieve Afhandelingsvormen
IROJ	Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp
ITP	Intersectorale Toegangspoort
JPS	Jongerenwerking Pieter Simenon vzw
LIGANT	Limburgs Netwerk Geestelijke Gezondheidszorg
MOF	Misdrijf Omschreven Feit
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OSD	Ondersteuningscentrum en Sociale Diensten Jeugdrechtbank
OVBJ	Organisatie voor Bijzondere Jeugdzorg
PH	Positieve Heroriëntering
PNO	Procesgerichte Netwerkorganisatie
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
TGI	Thema-Gecentreerde Interactie
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VOS	Verontrustende Opvoedingssituatie

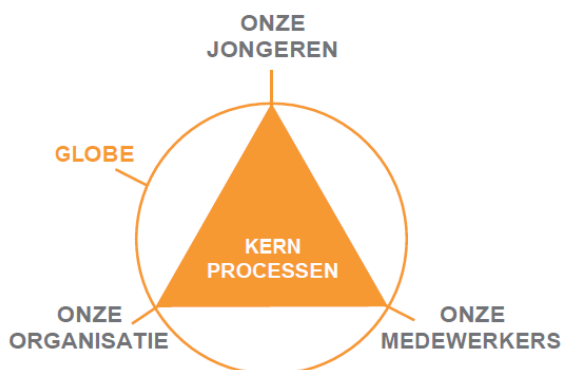
INHOUD

• WOORD VOORAF	2
• AFKORTINGEN	3
• INHOUD	4
• DE OPBOUW VAN HET JAARVERSLAG	4
• BEPERKTE ALGEMENE INFORMATIE VZW	5
• ONZE ORGANISATIE	10
• ONZE JONGEREN	18
• ONZE KERNPROCESSEN	26
• DE SOCIALE DIENST	29
• HET LEERGROEPTEAM	30
• HET CONTEXTTEAM	32
• HET STUT-TEAM	34
• DE DIENST TIJDSBESTEDING	36
• APPÈL: MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING	38
• ONZE MEDEWERKERS	42
• DE GLOBE-EXTERNE BELEIDSONTWIKKELINGEN	45

DE OPBOUW VAN HET JAARVERSLAG

Onze jaarverslaggeving is opgebouwd rond de kwaliteitsdriehoek. De kwaliteitsdriehoek is een aanpassing van het TGI-model (Themagecentreerde Interactie) en wordt in de vzw gehanteerd als analyse-instrument en kapstok om beleids- en veranderingsprocessen te beheersen. Het vertrekt vanuit een driehoek waar drie polen (doelgroep, organisatie en medewerker) permanent in verbinding staan. De driehoek wordt omringd en beïnvloed door de vierde

pool, de globe (externe invloeden, maatschappelijke evoluties). In CANO begeleidingstehuis Pieter Simenon proberen we steeds om onze missie te realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg binnen deze vier polen. In dit jaarverslag zijn de grote hoofdstukken opgebouwd rond de polen van de kwaliteitsdriehoek. Door deze indeling hopen wij de lezer voldoende te informeren over onze doelgroep, onze organisatie en onze medewerkers binnen een continu veranderende globe.

BEPERKTE ALGEMENE INFORMATIE VZW

SCHEMATISCHE VOORSTELLING

VZW JONGERENWERKING PIETER SIMENON

CANO PIETER SIMENON

HCA-DIENST BAAL

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP

ORGANISATIE VOOR BIJZONDERE JEUGDZORG (OVBJ) PIETER SIMENON,
FORMELE ERKENNINGSSTRUCTUUR 01/01/2018, WIJZIGINGEN ERKENNINGSSTRUCTUUR 01/07/2018 (*CURSIEF*)

CANO PIETER SIMENON

CENTRUM VOOR ACTIEVE NETWERKONTWIKKELING EN OMGEVINGSONDERSTEUNING, LOMMEL

- 31 modules contextbegeleiding kortdurend intensief (33)
- 3 modules contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (1)
- 12 modules verblijf
- 4 modules ondersteunende begeleiding (APPèL) (5)
- 5 modules contextbegeleiding laag intensief

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP

APPèL (PROJECTENDIENST)

MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING PIETER SIMENON, LOMMEL

- 4 modules ondersteunende begeleiding (APPèL) (5)

DAGCENTRUM DE TEUTEN

DAGCENTRUM, LOMMEL

- 9 modules dagbegeleiding in groep
- 7 modules contextbegeleiding laag intensief (0)
- 4 modules contextbegeleiding breedsporig (11)

POSITIEVE HERORIËTERING

KRACHTGERICHTE KORTDURENDE CONTEXTBEGELEIDING, LOMMEL

- 13 modules kortdurende krachtgerichte contextbegeleiding

HCA-DIENST BAAL

BUREAU ALTERNATIEVE AFHANDELING LIMBURG, HASSELT

HCA: Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling rond minderjarige delictplegers in het gerechtelijk arrondissement Limburg (Hasselt en Tongeren)

- Herstelbemiddeling
- Herstelgericht Groepsoverleg (HERGO)
- Gemeenschapsdienst
- Leerproject Slachtoffer in Beeld – Minderjarigen (SIB-M)
- Leerproject Seksualiteit en Relaties in Balans (SRIB)
- Leerproject Drugs, (ver)antwoord? (DVA)

De vzw en haar deelwerkingen zijn erkend door de Vlaamse Overheid, Agentschap Jongerenwelzijn .

ALGEMENE VOORSTELLING ACTUELE VZW

De missie van de vzw

De vzw Jongerenwerking Pieter Simenon is een privaat initiatief dat werkt in het kader van Jongerenwelzijn, Bijzondere jeugdbijstand en jeugdbescherming.

De missie werd voor de totale organisatie in 2003 vernieuwd als volgt:

"Wij engageren ons samen verbindend te werken om breuken tussen jongeren, hun leefomgeving en de samenleving te herstellen, in antwoord op maatschappelijke verwijzing. Wij willen dit realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg voor de doelgroepen, de medewerkers en de organisatie".

Deze missie onderschrijft twee belangrijke waarden:

- GELOOF IN DE KRACHT EN DE GROEIMOOGELIJKHEDEN IN VERBONDENHEID
- RESPECT VOOR IEDERS EIGENHEID EN ERNAAR HANDELEN

Beide waarden worden voor een beter begrip verduidelijkt door en verbonden met een aantal trefwoorden, die belangrijk zijn voor de organisatie:

positivisme responsabilisering gelijkwaardigheid zorgzaam emancipatorisch discretie

EMPOWERMENT OPENHEID eerlijkheid SOLIDARITEIT ECHTHEID realistisch

innoverend rechtvaardigheid evenwichtig subsidiair zichzelf in vraag stellend

Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp - Dagcentrum De Teuten, APPèL en Positieve Heroriëntering

Doorheen 2016 werd onder impuls van een wijzigende samenstelling van het directieteam en een verdere vertaling van rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp een organisatiewijziging doorgevoerd. In 2017 werd dit geoperationaliseerd.

Het rechtstreeks toegankelijke luik van de werking van Jongerenwerking Pieter Simenon bestaat vanaf januari 2017 uit:

Dagcentrum De Teuten

Dagcentrum De Teuten biedt 9 modules dagbegeleiding in groep aan en 11 modules contextbegeleiding.

Kinderen, jongeren (0-18j) en hun gezin worden aangemeld door de consulenten van OCJ en SD en sinds 1 maart 2015 ook rechtstreeks door verschillende verwijzers zoals het CLB, huisarts, DAGG, CGG, Ligant, Kinderpsychiatrie enz.. Deze diensten kunnen beroep doen op ons dagcentrum voor diverse hulpvragen van het gezin.

Dagcentrum De Teuten spitst zich vooral toe op het aangrijpen en verhogen van kansen en mogelijkheden van jongeren, hun gezin en hun netwerk. Als blijkt dat de pijlers van het dagcentrum niet de gepaste hulpverlening zijn, gaan wij samen op zoek naar andere hulpverleningsbronnen. Wij engageren ons hen verder op weg te helpen.

APPèL

APPèL, biedt 8 (10 vanaf 1/07/2018) modules ondersteunende begeleiding aan, zowel voor RTJ als voor het CANO begeleidingstehuis van Jongerenwerking Pieter Simenon.

De module ondersteunende begeleiding regulariseerde de vroegere projectwerkingen Ervaringsleren en Project A en groeide de afgelopen jaren uit tot APPèL. We ondersteunen reguliere begeleidingstrajecten. Onze jongeren worden zowel vanuit RTJ als vanuit NRTJ toegeleid. Er wordt beroep op ons gedaan als jongeren blokkeren en reguliere begeleiding niet langer voldoet. Elke jongere, elke vraag is uniek en krijgt bij ons een uniek antwoord. Samen met de jongere en zijn context, en de toeleider gaan we op zoek naar een drietal doelstellingen waarrond we kunnen werken. Elk traject is anders: duur, vorm, doelstellingen, intensiteit worden met de jongere en op zijn/haar maat uitgewerkt. Wij werken laagdrempelig en aanklappend. Onze methodieken zijn gericht op activering, welbevinden,

zelfinzicht verhogen en groeibevordering. De werking biedt een aanbod met een intern en een extern luik gericht op dagactivering, korte ervaringstrajecten, (ont)heming, time-out en crisisbegeleidingsinterventie.

Positieve Heroriëntering

Positieve Heroriëntering biedt 13 modules kortdurende krachtgerichte contextbegeleiding aan.

Positieve Heroriëntering is een manier van bemiddelen in gezinnen – géén begeleiding op zich – en zet de jongere en de context samen met hun communicatie en verantwoordelijkheden centraal. PH richt zich op wat de betrokkenen met elkaar verbindt. Verbondenheid is het uitgangspunt maar ook de doelstelling. Cruciaal is dat we onmiddellijk inspelen op de vraag die er ligt binnen het gezin. We worden door een verwijzer (CLB, CGG, OCJ,...) geïntroduceerd als bemiddelaar. We profileren ons ook niet als hulpverlener, niet als iemand die de oplossing voor de verontrusting komt brengen, maar wij beogen de communicatie tussen de mensen te herstellen, verbinding tussen de mensen te brengen en hen te doen geloven in hun eigen mogelijkheden om om te gaan met het probleem dat er ligt, teneinde iets in beweging te krijgen vanuit de mensen zelf.

PH is dus een emancipatorisch proces in waarbij de kracht van mensen aangesproken wordt. Iedereen krijgt de verantwoordelijkheid om een steentje bij te dragen tot positieve verandering. Het is een gestructureerd proces waarbij betrokkenen op zoek gaan naar de kern van hun vraag. De procesbegeleiding creëert een veilig klimaat waarin de betrokkenen elkaar beluisteren. Mensen (opnieuw) naar elkaar laten luisteren is de bron tot herstel van de communicatie. PH kan worden ingezet voor (gezinnen met) kinderen van 0 tot 18 jaar, jongens en meisjes.

De HCA-dienst BAAL

Het Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg staat in het gerechtelijk arrondissement Limburg garant voor het geïntegreerd aanbod van herstelgerichte en constructieve afhandelingen (HCA) bij minderjarige delictplegers.

BAAL is gestart eind 1998 en is gevestigd in Hasselt, Kattegatstraat 8/8.

BAAL organiseert herstelbemiddeling, HERGO (herstelgericht groepsoverleg), gemeenschapsdienst en drie verschillende leerprojecten. De uitvoering van herstelbemiddeling kwam vlug op kruissnelheid, waarna werd uitgebreid met gemeenschapsdienst. Door middel van een tijdelijke bijkomende projectovereenkomst werd het leerproject "Slachtoffer in Beeld – Minderjarigen (SIB-M)" ontwikkeld, uitgevoerd en geïntegreerd. Vanaf eind 2005 tot begin

2008 participeerde BAAL in het preventieproject "BUMPER" in samenwerking met de regiodienst BJB Limburg.

Vanaf 1 april 2007 kon BAAL officieel kwantitatief uitbreiden. Medio 2007 werden de leerprojecten "Seksualiteit en Relaties in Balans (SRIB)" en "Drugs, (ver) antwoord? (DVA)" gerealiseerd. De ouderstage werd operationeel sinds begin 2008 in de vorm van een project, maar is ondertussen stopgezet. Werken met de context krijgt momenteel binnen de HCA-werking verder invulling onder andere door het aanbieden van oudersessies. De samenwerking met de gemeenschapsinstelling De Kempen verruimt zich naar het volledige HCA-aanbod met een bijzondere aandacht voor de leerprojecten SIB-M, DVA en SRIB.

Vanaf 2009 is BAAL als HCA-dienst categorie 8 erkend voor de toenmalige beide gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren, het huidige gerechtelijke arrondissement Limburg.

Het CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon

CANO Pieter Simonon is erkend voor een capaciteit van 34 intensieve begeleidingen opgedeeld in de volgende modules: module contextbegeleiding (31), module contextbegeleiding autonoom wonen (3), module verblijf (12), module ondersteunende begeleiding (4).

CANO Pieter Simonon wordt georganiseerd op basis van het CANO-concept. CANO staat voor Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning en is een geïntegreerd multimodaal en flexibel totaalconcept voor moeilijk begeleidbare jongeren en hun omgeving.

Wij kiezen fundamenteel voor een specifieke doelgroep van vnl. adolescente jongens en hun leefomgeving die onderkend worden als maatschappelijk zeer kwetsbaar en zeer gekwetst. De problemen waar zij mee geconfronteerd worden, zijn vaak multicomplex en van die aard dat een gewoon functioneren als zeer moeilijk wordt ervaren. Onze jongeren komen vaak van een gemeenschapsinstelling en werden begeleid door meerdere andere hulpinstanties.

Het doel is het herstel van de gebroken samenhang tussen de jongere en zijn leefomgeving. Via een integrale begeleiding van de jongere en/in zijn leefomgeving worden

enerzijds de competenties van de jongere vergroot en anderzijds wordt de draagkracht van de leefomgeving en de maatschappelijke instellingen vergroot. Het procesdoel is de individuele en maatschappelijke emancipatie. Methodisch wordt niet vertrokken vanuit één bepaald theoretisch kader, maar er wordt eerder eclectisch gewerkt vanuit verscheidene theorieën: voornamelijk zijn dat de maatschappelijke kwetsbaarheid, het ervaringsleren, cliëntgerichte begeleidingsrelatie, contextuele en systeemgerichte benadering.

De module ondersteunende begeleiding regulariseerde de vroegere projectwerkingen Ervaringsleren en Project A en evolueerde de afgelopen jaren tot APPèL. Met APPèL willen we reguliere (hulpverlenings)trajecten ondersteunen. De werking biedt een aanbod met een intern en een extern luik gericht op dagactivering, korte ervaringstrajecten, (ont)heming, time-out en crisisbegeleidingsinterventie. De helft van de capaciteit van APPèL staat in functie van jongeren in begeleiding in het CANO.

Een bijkomende erkenning, betoelaagd door het Agentschap Jongerenwelzijn, verhoogt de samenwerking met en de doorstroming van jongeren vanuit de

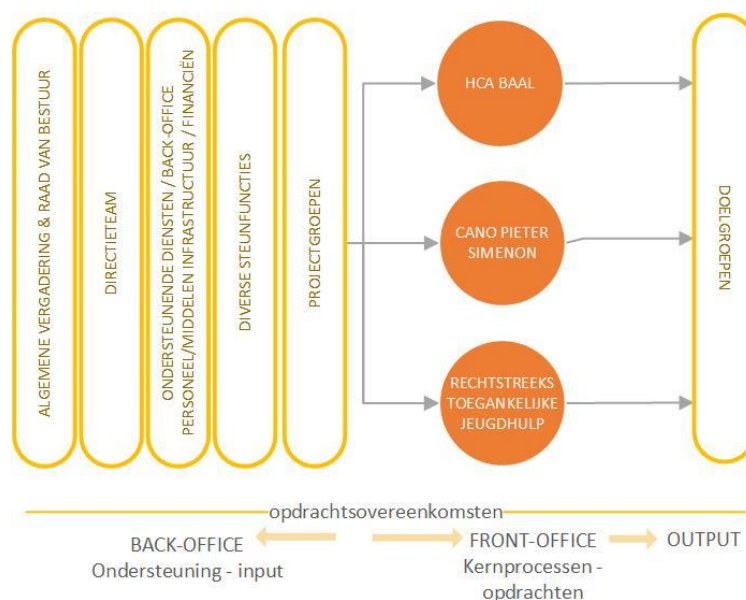
gemeenschapsinstelling(en). Vroeger was dit een projectwerking, nl. GKRB (Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding), vanaf begin 2011 werd dit geregulariseerd in een bijkomende erkenning voor 16

capaciteitseenheden (binnen de bestaande capaciteit). In 2018 werd deze bijkomende erkenning opgenomen in de reguliere enveloppe.

ONZE ORGANISATIE

ORGANIGRAM

Procesgerichte netwerkorganisatie (PNO) vzw Jongerenwerking Pieter Simonon

De organisatieontwikkeling van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon, waarbij er gekozen is voor het PNO-model aangestuurd door een algemeen directieteam dat is samengesteld uit de drie voorzieningen, kondigde zich begin 2010 aan als referentiekader voor de verfijning van de organisatiestructuur van de deelwerkingen.

De kernwoorden van dit PNO-model zijn: dynamisch, klantgericht en netwerking.

Bovenstaand organigram is een schema van een procesgerichte netwerkorganisatie waarin een meer markt- en klantgerichte structuur wordt voorgesteld.

De deelwerkingen zijn zelfstandige units die achterwaarts netwerken in een grotere vzw. De achterwaartse netwerking omvat o.a. projectgroepen die concreet vorm krijgen in vaste projectgroepen zoals: leerbeleid, coördinatie-intervisie, kwaliteitsbeleid en personeelsbeleid en tijdelijke werkgroepen zoals: werkgroep stress en burn-out, arbeidstijd, seksualiteit, e-social work, herstel en duurzaamheid. De steunfuncties omvatten: preventieadviseur, CPBW, syndicale afvaardiging, vertrouwenspersoon en vriendenkring. Afhankelijk van wat je gezamenlijk wil organiseren (structureel of tijdelijk) kan dit al dan niet uitbreiden.

Dit vernieuwd organigram zet de organisatie in horizontale werkprocessen naar de cliënten toe en is naar structuur toe zeer flexibel van aard op het terrein, terwijl in de backoffice stabiliteit wordt verzekerd. Onze organisatie is ingebed in een maatschappelijke context, die ons een maatschappelijke opdracht geeft, verwoord door de overheid.

Ondertussen werken we aan gelijkaardige schema's per deelwerking, waarbij elk team een aparte unit (zelfsturend team) voorstelt met telkens een opdrachtsovereenkomst naar de grotere missie toe.

Doorheen 2016 werd onder impuls van een wijzigende samenstelling van het directieteam en een verdere vertaling van rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp een organisatiewijziging doorgevoerd.

Integrale kwaliteitszorg

Voor het ontwikkelen van een eigen kwaliteitsbeleid volgen wij de regelgeving van de overheid, concreet het Vlaamse geharmoniseerde kwaliteitsdecreet. Op 6 december 2013 keurde de Vlaamse Regering principieel een aanpassing goed van het erkennings- en subsidiëringsbesluit van de private voorzieningen bijzondere jeugdbijstand. Dit besluit bepaalt onder andere de uitvoering van het geharmoniseerd kwaliteitsdecreet. Het decreet vraagt aan organisaties een onderbouwd kwaliteitsbeleid te integreren in hun werking. Dit systeem omvat een kwaliteitsmanagementsysteem en een vorm van zelfevaluatie.

Het EFQM-model wordt gehanteerd ter inspiratie betreffende de zelfevaluatie, daarnaast wordt er maximaal voortgebouwd op datgene wat reeds werd ontwikkeld, zoals het kwaliteitshandboek met zijn procedures en beschrijvingen. De overheid wil de sector responsabiliseren op vlak van kwaliteit en wil komen tot sectorbrede en uniforme indicatoren en meetfactoren. De kwaliteitsthema's zijn vastgelegd en omvatten: kwaliteitszorg, leiderschap, personeelsbeleid, beleid en strategie, middelen en partnerschappen, kernprocessen, medewerkersresultaten, samenlevingsresultaten en cliëntresultaten. Elk van deze thema's heeft zijn subthema's, zijn groeಿನiveaus en indicatoren. Een kwaliteitsbeleid analyseert door middel van indicatoren de groeಿನiveaus en probeert met

verbeterprojecten de kwaliteit continu te verbeteren en te handhaven.

Jongerenwerking Pieter Simenon heeft met een interne projectgroep kwaliteit dit kwaliteitsdecreet vertaald naar een eigen concept in de vzw en de deelwerkingen.

Jaarlijks maken we de kwaliteitsverslaggeving op. Het kwaliteitsverslag bevat de resultaten van de zelfevaluatie, de geformuleerde verbeteracties, de wijze waarop de verbeteracties zijn uitgevoerd en de kwaliteitsplanning voor het lopende jaar.

Voor meer info verwijzen we naar het kwaliteitsverslag van 2018.

Personeelsbeleid

Ons personeelsbeleid vertrekt vanuit twee gangbare stromingen binnen personeelsmanagement, nl.: Human Resource Management (HRM) en competentie management.

Wij vinden het belangrijk deze twee stromingen op te nemen in onze visie en elementen die deze stromingen aanreiken complementair mee te nemen in de verdere uitwerking van concrete acties rond personeelsbeleid.

Competentiemanagement vertrekt vanuit het begrip competentie: 'competentie draagt onderscheidend bij aan het succesvol functioneren en daarmee aan het realiseren van de organisatiedoelen.' In die zin moeten aanwezige of te ontwikkelen competenties optimaal gebruikt worden.

HRM vertrekt vanuit het strategisch belang van de menselijke factor. De medewerker maakt het verschil. In die zin vinden zij een positieve mensvisie een vereiste om te starten. Daarnaast vinden zij dat personeelsbeleid geïntegreerd is binnen het strategisch organisatiebeleid. Het gevoerde HRM-beleid is steeds in overeenstemming met de structuur, de cultuur en omgeving waarbinnen de organisatie zich bevindt. En de verantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid ligt bij de coördinatoren en de directie. HRM stelt zichzelf een dubbele doelstelling. Aan de ene kant ervoor zorgen dat de organisatie over het nodige personeel (hoeveelheid en kwaliteit) beschikt om de doelstellingen te realiseren. En aan de ander kant ervoor zorgen dat het personeel gemotiveerd en tevreden is en zich volledig kan ontplooiën.

Ons personeelsbeleid maakt geïntegreerd deel uit van onze werking over de verschillen de deelwerkingen heen. In die zin vertrekken we vanuit de organisatiemissie.

Om direct aan te sluiten op de tweede waarde willen wij vanuit de organisatie ons aansluiten bij het nieuwe decreet voor evenredige participatie. Binnen het personeelsbeleid wordt niet gediscrimineerd op volgende parameters: geslacht, zogenaamd ras, huidskleur, afstamming, nationaliteit, etnische afkomst, seksuele geaardheid, burgerlijke stand, geboorte, fortuin, huidige of toekomstige gezondheid, handicap of fysieke eigenschap. We staan er voor open dat we hierop worden aangesproken. Wij vinden een positief arbeidsklimaat belangrijk, waar ruimte is voor diversiteit (verschillende stijlen, denkbeelden, visies,...) en waar de

organisatie waakt over de naleving van de bestaande missie en regelgeving (zie arbeidsreglement en decreten). Medewerkers functioneren volgens hun competentieprofiel en kunnen zich ook binnen hun functie verder ontwikkelen. Gekoppeld aan de eerste waarde vinden wij het dan ook belangrijk dat medewerkers hun competenties verder ontwikkelen om nog beter te beantwoorden aan het profiel en verdere perspectieven. De organisatie geeft ruimte en steun voor het ontwikkelen van de competenties gekoppeld aan autonomie en zelfverantwoordelijkheid van de medewerkers.

Alle medewerkers krijgen kansen om door te groeien naar andere functies en om hun inzetbaarheid te verruimen, binnen de mogelijkheden die de organisatie hierin heeft. En alle personeelsleden die inspanningen leveren om hun inzetbaarheid te verruimen krijgen voldoende kansen om hun hele loopbaan zinvol ingezet te worden. De invulling van interne en externe vacatures verloopt op een integere, transparante en professionele wijze, op basis van een zorgvuldige afweging van individuele competenties t.o.v. een vooropgesteld competentieprofiel.

De missie en bijhorende waarden zijn zichtbaar in het dagelijks functioneren van alle medewerkers. Medewerkers zijn betrokken bij wat er leeft en verandert binnen de entiteit. Binnen het concrete werk vinden wij ruimte en autonomie samen met verantwoordelijkheid een uitgangspunt. We geloven in de authentieke mogelijkheden en capaciteiten van de medewerkers. Het personeelsbeleid is gericht op het versterken van dit menselijk kapitaal.

De personeelsuitgaven blijven binnen het kader van de erkenningssubsidiëringen. We willen onze medewerkers billijk verlonen, vergelijkbaar met organisaties binnen de sector Bijzondere Jeugdbijstand. Medewerkers (inclusief leidinggevendenden) kunnen hun werk goed combineren met hun privé-situatie vanuit het kader levenskwaliteit.

Op weg naar een gezondheidsbeleid

In 2018 gingen we op weg naar een gezondheidsbeleid omdat er een duidelijk verband bestaat tussen werk en gezondheid. Werknemers zijn de ruggengraat van een onderneming en als ze gezond zijn presteren ze vanzelf beter. Maar omgekeerd geldt hetzelfde; een aangename werksfeer komt het welzijn van de werknemers ten goede.

“Wie mentaal en fysiek gezonde medewerkers kan behouden, heeft voor zijn onderneming een belangrijke troefkaart voor de toekomst in handen”

Hoe we als voorziening een sterk gezondheidsbeleid kunnen uitbouwen wordt een item dat we onder de aandacht willen brengen en dat we hopelijk vast kunnen verankeren binnen onze werking.

Gezondheidsbevordering heeft de laatste decennia een duidelijke plek gekregen in de samenleving en o.a. ook in de reglementering voor het welzijn en het leven van medewerkers. Gezondheidsbevordering zien wij als aandacht voor mentale en fysieke gezondheid, een gezonde geest in een gezond lichaam. Daarom willen we als organisatie werk maken van een gezondheidsbeleid waarbij we willen gaan voor die gezondheidsbevordering. Er ligt hierbij een duidelijk accent op de medewerkers, maar wel met vertakkingen naar de doelgroep. Binnen gezondheidsbevordering willen we als organisatie een aantal duidelijke stappen zetten. Die stappen worden onderling/samen bekeken. We rekenen hierbij op een zo breed mogelijk draagvlak.

We willen die stappen uitwerken vanuit wisselwerking en kruisbestuiving tussen welzijnsbetrokkenen en medewerkers. We streven hierbij naar een optimale betrokkenheid van iedereen. De stappen die we ondernemen moeten bereikbaar zijn voor medewerker, doelgroep en organisatie en dit vanuit een hanteerbaar evenwicht tussen de afzonderlijke polen, met vrijheid van keuze om dingen al dan niet te mogen/kunnen doen. De acties die we vooropstellen zijn geïntegreerd in de 'Big5' van IDEWE (beweging, gezonde voeding, in balans, roken en alcohol, medicatie en drugs). De acties zijn geïntegreerd in wat we al doen in bestaande werkgroepen en actieplannen. We maken hierbij gebruik van en versterken kwaliteiten van mensen, op team en organisatieniveau. Acties worden structureel ingebed in de werkingen en worden opgevolgd en geëvalueerd door cpbw.

We gaan nu verder op weg. Al datgene wat ermee te maken heeft willen we als voorziening verkennen, faciliteren en stimuleren. We willen nl. een gezondheidsbeleid ontwikkelen dat een betere gezondheid mogelijk maakt. We gaan ervoor want “gezondheid en welbevinden zijn onmisbaar en dragen op alle vlakken bij tot een evenwichtiger bestaan”

ICT-beleid

De welzijns- en zorgsector staat voor een aantal immense uitdagingen. Er is de altijd grotere vraag naar kwalitatieve zorg. En er is de steeds luidere roep om de administratieve lasten te verlagen. Als organisatie zijn we ervan overtuigd dat het gebruik van ICT de inrichting van een kwaliteitsvolle zorg efficiënter, effectiever, meer participatief, veiliger naar bewaring en cliëntgerichter maakt.

Het ICT-beleid binnen onze organisatie is de voorbije jaren stevig veranderd. Beleidsprocessen op sectoraal vlak, maar ook veranderingsprocessen op organisatieniveau, hadden een impact op het gebruik en de inzet van ICT-processen.

De Vlaamse overheid installeerde sedert 2014 een aantal ICT-werkingsprocessen, enerzijds gericht op registratiedoeleinden, anderzijds gericht op toegangsbeheer voor cliënten. Het toepassingsgebied van die systemen werd doorheen de jaren groter en de focus ligt niet enkel meer op louter registratie van inhoudelijke parameters, maar evenzeer op analyse van bezetting en benutting in functie van erkenningsvoorwaarden.

In het kader van integrale jeugdhulp werd in maart 2014 de intersectorale toegangspoort (ITP), die beslist over de toegang tot alle niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, geïnstalleerd. Deze ITP wordt ondersteund door **Insisto**, het informaticasysteem Intersectorale Toegangspoort. Onze medewerkers integreerden de werkingsprincipes in het de kernprocessen onthaal, begeleiding, afronding en nazorg.

Binc is het uniforme registratiesysteem voor de private organisaties van de Bijzondere Jeugdbijstand. Binc reikt - met input van de sector - gegevens aan over de volledige doelgroep van de bijzondere jeugdbijstand en biedt meer inzicht in het effectief ingezette hulpaanbod.

Ook op organisatieniveau ontwikkelden we de afgelopen jaren nieuwe ICT-systemen. Een **onlinesysteem** voor het beheer van personeelsgebonden elementen (dienstregistratie, dienstverplaatsingen, vademecum...) wordt ondertussen door alle medewerkers gehanteerd.

Daarnaast gebruiken we vanaf februari 2017 het **cliëntvolgsysteem Regas**. We opteerden voor een systeem dat de bouwstenen aanlevert, maar dat we in een eigen architectuur en met eigen accenten kunnen vormgeven (Software as a Service). De ontwikkeling van het REGAS cliëntvolgsysteem kende een moeizame start, maar werd eind 2016 in een operationele versie gegoten. Alle cliëntgebonden elementen (dossiergegevens, cliëntgebonden inzet, trajecten, inhoudelijke parameters, ...) worden door medewerkers ingegeven in een goed beveiligde omgeving. Regas helpt ons om zicht te behouden op de vaak turbulente trajecten met onze doelgroepen en maakt een aardige koppeling naar managementgebonden elementen zoals inzet van uren, bezetting en benutting.

De hantering van cliëntvolg- en registratiesystemen creëert eveneens een aantal uitdagingen. De veelheid aan systemen die persoonsgegevens registreren en bijhouden, maakt dat er ook steeds meer vraagstukken liggen naar beheer, opslag, veiligheid enz. Met de huidige ontwikkelingen op het vlak van data en digitalisering, bleek vernieuwing van de Europese privacy richtlijn noodzakelijk. Deze is ontwikkeld in de vorm van de '**General Data Protection Regulation**'. Als vzw en CANO-organisatie maken we werk van bekendmaking en bewustmaking van het thema en de uitdagingen op vlak van doelgroep, organisatie en medewerkers. De installatie van een nieuwe netwerkserver met meervoudige beveiliging en hernieuwde toegangsstructuren en een update van procedures rond toegang, opslag en vernietiging zijn alvast eerste stappen in dit kader. Eveneens belangrijk was een vormingsdag rond beroepsgeheim en beroepsethiek. Daarnaast vraagt de veelheid aan overheidssystemen en systemen gebruikt door private organisaties opnieuw afstemming en integratie.

Het gebruik van mobiele devices, zoals laptops, smartphones en tablets is inmiddels goed ingeburgerd in de maatschappij. Als organisatie verkenen we hoe deze evoluties in **mobiel werken** ons kunnen helpen om onze hulpverlening te verbeteren of communicatie in het algemeen te vergemakkelijken. Gaandeweg ontwikkelen we een visie over mobiel werken **e-social work** en faciliteren we verdere uitrol van smartphone, laptop, tablet en cloud services.

Infrastructuur

In juni 2015 werd onze zorgstrategische planning goedgekeurd. In dit plan werd de langetermijnvisie van de vzw en de koppeling naar infrastructuurscenario's goedgekeurd door de Vlaamse Overheid. Een van die scenario's omvatte een nieuw te bouwen residentie voor de CANO jongeren. Met dit scenario maakten we doorheen 2016 een frisse start.

Ons participatief project kreeg de naam **Fundament** mee. Fundament, drievoudig. Fundament als basis van een organisatie, als basis voor theorievorming, fundament als stevige onderbouw van een nieuwe infrastructuur. Fundament als letterlijke basis, als het ware een vloerplaat.

In 2017 vertrokken van daaruit acties die ons helpen om samen met de medewerkers en doelgroep een helderder beeld te krijgen van welke visie-elementen we meenemen als bouwstenen, en hoe fysieke binnen – en buitenruimte ons kan helpen bij het waarmaken van onze visie.

Ondertussen weten we ook dat een nieuwbouwscenario van de kantoorruimtes van CANO tot de mogelijkheden behoort. We evolueren in die zin eveneens van een huis voor de jongens naar een nieuwe werkomgeving voor de medewerkers.

Grote stappen in het infrastructuurverhaal werden in 2018 echter niet gezet. Hoewel het programma grotendeels gekend is, blijft het zoeken naar agendaruimte en de juiste expertise en ondersteuning in de vaak technische en juridische kanten van de voorbereiding van infrastructuurprojecten.

De Raad van Bestuur nam eind 2018 de beslissing naar ondersteuning van de infrastructuurprojecten via een projectbegeleidingsbureau. Op naar de CANO van overmorgen.

FUNDAMENT
CANO VAN MORGEN

Samenwerking

Participatie op diverse relevante externe overlegniveaus blijft een belangrijk aandachtspunt om ook structureel de maatschappelijke en emancipatorische doelstellingen met betrekking tot onze doelgroepen te bereiken.

Daartoe worden extern intensieve samenwerkingsverbanden en netwerken onderhouden. Dit gebeurt op verschillende niveaus: Vlaams, provinciaal, regionaal en lokaal; zowel binnen als buiten de sector Bijzondere Jeugdbijstand, binnen koepels en met werkvormorganisaties, binnen samenwerkingsverbanden en participierend aan al dan niet inhoudelijke overleggroepen.

De vzw is als organisatie sectoraal aangesloten bij:

- de vzw Vlaams Welzijnsverbond in Brussel;
- de vzw Jongerenbegeleiding in Gent.

Een greep uit ons rijk aanbod aan partners en overlegstructuren:

- het netwerk CANO Vlaanderen (voorzitterschap, directies, staf, begeleiders)
- het beleidsforum en veldwerkersforum gedeelde trajecten Vlaams-Brabant, Antwerpen, Limburg en gemeenschapsinstelling De Kempen
- de begeleidingscommissie van het Centraal Aanmeldpunt Gemeenschapsinstellingen.
- de projectcluster gedeelde trajecten GI-private organisaties
- de inhoudelijke stuurgroep en schrijfgroep gedeelde forensische trajecten
- de samenwerking kleinschalige wooneenheid vzw Joli
- het Samenwerkingsverband Trainingscentra voor Kamerbewoning
- de vzw Jongerenbegeleiding Informant
- de stuurgroep druggerelateerde projecten BJB
- het Vlaams instituut voor vorming en opleiding in de social profit (VIVO)
- de samenwerkingsovereenkomsten met zorgboerderijen, vzw's en private partners i.f.v. APPèL
- het Steunpunt Groene zorg
- het Limburgse Coördinatiecomité van het Vlaams Welzijnsverbond (COC)
- het Limburgs platform Bijzondere Jeugdzorg Voorzieningen (LPJ)
- de Limburgse werkgroep Vorming BJB
- de Intervisiegroep kwaliteitszorg BJB Limburg
- het Ondersteuningsteam Bijzondere Jeugdzorg (OBJ) Limburg (algemene vergadering), geïntegreerd in het LPJ
- het Contactcomité voor Organisaties Jeugdzorg Limburg
- de intervisiegroep GES+

- de denkgroep Samenwerkingsverband GES+ Limburg
- Netwerk Leerrecht Limburg en werkgroep schoolexterne organisaties i.f.v. APPèL
- de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk IDEWE
- de gewestelijke vakbonden LBC - BBTK
- 'JOPLim' - jongeren en ouderparticipatie Limburg
- het Intersectoraal Zorgnetwerk Vlaams-Brabant, Brussel, Limburg
- overleg met de Afdeling Continuïteit en Toegang (ACT- Intersectorale Toegangspoorten);
- overleg met partners uit belendende sectoren (OPZ, drughulpverlening, ...)
- samenwerking met onderwijsinstellingen (hogescholen, universiteiten, ...) i.f.v. stages, werkplekleren en onderwijsvernieuwing
- het Regionaal Welzijnsoverleg Noord-Limburg en het dagelijks bestuur
- structureel overleg met betrokken onderwijsinstellingen, in het bijzonder de deeltijdse scholen
- het overleg lokale politiedienst Lommel
- het overleg huisartsen Lommel.
- de samenwerking met Youth At Risk Vlaanderen (YAR Vlaanderen)

ONZE JONGEREN

Pieter Simenon heeft een lange geschiedenis van keuzes voor een expliciete doelgroep jongeren en hun leefomgeving die ondersteuning nodig hebben omwille van een ernstig verstoord samenleven. Samen met de andere CANO-partners hebben we in het verleden steeds onze missie op deze doelgroepen gericht omdat we voelden dat de aanpak van een restgroep jongeren niet voldoende was.

Deze expliciete keuze om de tijdelijke zorg voor een groep moeilijk begeleidbare jongeren op te nemen ligt voor het CANO-netwerk en concreet voor Pieter Simenon in de kern van haar reden van bestaan. Pieter Simenon heeft een lange traditie wat betreft samenwerken met de gemeenschapsinstellingen om jongeren aansluitend op een vrijheidsbeperking opnieuw in de samenleving te plaatsen. Wij kiezen voor deze jongeren en hun vaak complexe situatie, in nauwe samenwerking met de

gemeenschapsinstellingen, geestelijke gezondheidszorg en andere belendende sectoren in de jeugdhulp. Elke jongere verdient een nieuwe kans, ook de jongere uit een gemeenschapsinstelling. Deze missie en de hieruit voortvloeiende partnerschappen is voor ons als CANO zeer ernstig en kent een lange traditie in een permanente zoektocht naar verbetering en optimalisatie met een hart voor de gemeenschappelijke doelgroep van zeer kwetsbare jongeren.

"Een overlap van doelgroepjongens binnen de gemeenschapsinstellingen maakt dat de gemeenschapsinstelling binnen onze werking een prioritaire partner en toeleider is. De relatie tussen ons als private partner en de gemeenschapsinstelling is doorheen de jaren gegroeid naar een vertrouwde en respectvolle samenwerking waarin erkenning van elkaars expertise in de omgang met een moeilijke categorie van jongeren binnen de bijzondere jeugdzorg centraal staat."

In een grove analyse van onze doelgroepjongeren vallen er twee dingen op: de diversiteit van de doelgroep en de grote ernst van de problemen bij onze jongens en hun contexten. Het divers karakter van de doelgroep is deels te verklaren door de opnamepolitiek en de brede omschrijving van de doelgroep en door zeer weinig exclusiecriteria voorop te stellen. Daarnaast is de ernst van de problemen die jongeren bij opname vertonen, kenmerkend voor onze populatie. Vele, zonet alle jongeren, hebben problemen op meerdere domeinen. Veel jongeren vertonen ernstige emotionele of agressieproblemen. Ook antisociaal gedrag, school- en leerproblemen, problemen in de vrije tijd en persoonlijkheidsproblemen komen bij onze jongens in ernstige mate voor. Verder zien we veel jongens met een problematiek van ernstig middelenmisbruik, (rand-) psychiatrische problemen en seksuele problematiek. Als CANO-begeleidingstehuis stemmen we onze hulpverlening en organisatorische architectuur optimaal af voor de begeleiding van de moeilijkste doelgroep binnen de bijzondere jeugdbijstand, dat blijft onze fundamentele keuze.

In 2018 werken we met een capaciteit van 34 adolescente jongens (leeftijd tussen 14 en 18 jaar) en/in hun leefomgevingen. Het gaat vaak over moeilijk plaatsbare jongeren die omwille van een MOF of VOS toegewezen worden aan CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon. De grote meerderheid van onze jongens stromen rechtstreeks door na een verblijf in een gemeenschapsinstelling. Zoals hierboven omschreven gaat het vaak om maatschappelijk erg (ge)kwets(te)bare jongeren met een multiproblematiek. Op 1/07/2018 werd de zogenaamde 'bijkomende erkenning' geïntegreerd in onze reguliere enveloppefinanciering. Die inkanteling zorgt zowel voor een verhoogde begeleidingsintensiteit van de bestaande modules als voor een verhoging van het aantal modules ondersteunende begeleiding en laag intensieve contextbegeleidingsmodules.

Ook in 2018 engageerden we ons voor moeilijke dossiers in de jeugdhulpsector. Deze situaties gaan meestal over jongeren uit de gemeenschapsvoorzieningen, met een zodanig complexe problematiek, waardoor aanbod uit verschillende sectoren en hulpverleningsvormen noodzakelijk is en/of die nood hebben aan een specifieke expertise bovenop de gewone jeugdhulpverlening. In december 2015 onderschreven we dit engagement in een 'Intersectoraal Zorgnetwerk'. Dit netwerk beoogt een structurele, transparante en duurzame hulpverlening voor jongeren met een handicap en complexe zorgvraag. Ook in 2018 tekenden we mee zorgpaden uit voor deze specifieke groep kwetsbare jongeren. Doorheen 2018 verkenden we eveneens een gezamenlijke VAPH-Jeugdhulp samenwerking in functie van GES+-jongeren.

Onze jongeren gevat in cijfers

In 2018 werden 47 begeleidingstrajecten met jongens en hun leefomgevingen gestart. Deze jongens werden voor het overgrote deel (89,4%) doorverwezen vanuit jeugdrechtbanken. Slechts een jongere kwam bij ons terecht op vraag van een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ). Drie jongens hadden na meerderjarigheid een vrijwillige hulpvraag naar onze voorziening en kregen daarvoor een goedkeuring via de Intersectorale Toegangspoort

In de hierna volgende bladzijden schetsen we het profiel van onze jongens. De cijfers geven een eerder statisch beeld van onze begeleidingen. Elk traject was anders, elke jongere en zijn uitdagingen uniek. Met de inmiddels gekende hantering van het cliëntvolgsysteem (Regas), een correcte input en de verdere verfijning van Binc, het uniforme registratiesysteem van de private organisaties van de bijzondere jeugdzorg, zetten we betekenisvolle registratiestappen. En genereren we vanaf 1 januari 2018 betrouwbare gegevens die de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van trajecten van onze jongeren meer dynamisch en inzichtelijker in beeld brengen.

Gestarte begeleidingen

In 2018 zijn 47 begeleidingen opgestart: 39 reguliere opnames en 8 crisisdepannages. Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal reguliere gestarte begeleidingen en crisisdepannages naar verwijzende instantie. De crisisdepannages worden later in de tekst verder behandeld.

Van de 39 reguliere opnames realiseerden we 35 reguliere opnames vanuit de jeugdrechtbanken. Zeven op tien van de gestarte reguliere jeugdrechtbankdossiers (74,3%) vindt haar oorsprong in de Limburgse rechtbanken (Hasselt, 48,6%; Tongeren 25,7%). Voor jeugdrechtbank Hasselt is dit een forse stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. We noteren opnieuw minder opgestarte begeleidingen vanuit jeugdrechtbank Turnhout. In het totaal van jeugdrechtbankopnames is Turnhout verantwoordelijk voor 14,3% van de opnames. Ter illustratie: in 2015 bedroeg het aandeel nog 34,7%. Een jongere werd doorverwezen vanuit OCJ Hasselt. Drie jongens vroegen vrijwillig (jongvolwassen)hulpverlening aan onze voorziening. Concreet ging het over

jongeren die na beëindiging hulpverlening de voorbije jaren terug in een fase belanden dat hulpverlening wenselijk is en die vragen aan onze organisatie.

Tabel: gestarte begeleidingen naar verwijzende instantie (2015, 2016, 2017 en 2018)

verwijzende instantie	reguliere opnames				crisisdepannages			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
JRB Hasselt	17	11	17	13	5	0	0	1
JRB Tongeren	9	12	17	17	2	0	1	1
JRB Antwerpen	2	1	3	1	0	0	1	2
JRB Brussel	1	0	0	0	0	0	0	0
JRB Dendermonde	0	0	0	0	0	0	1	0
JRB Leuven	1	1	0	0	0	0	0	0
JRB Mechelen	0	1	2	1	0	0	0	2
JRB Turnhout	5	7	6	17	0	2	0	1
totaal JRB	35	33	45	49	7	2	3	7
OCJ Hasselt	1	0	0	0	0	1	1	0
OCJ Tongeren	0	0	0	1	0	0	0	0
OCJ Maaseik	0	1	4	0	0	0	0	0
OCJ Antwerpen	0	0	0	0	0	0	0	0
OCJ Leuven	0	0	0	0	0	0	0	0
OCJ Turnhout	0	1	0	0	0	0	0	0
OCJ Brussel	0	0	0	0	0	0	0	0
totaal OCJ	1	2	4	1	0	1	1	0
CPA via ITP	0	3	2	0		0	0	0
meldpunt	0	0	0	0	1			
andere	3	0	0	0	0	0	0	0
totaal	39	38	51	50	8	3	4	7

Crisisdepannages

We ontvangen gemiddeld wekelijks vragen naar kortdurende crisisopvang voor jongeren. Sinds de aansluiting als mogelijks aanbod in het Crisispunt -18 zien we meer vragen op ons afkomen. Afhankelijk van bezetting, draagkracht en de specifieke vraagstelling gaan we al dan niet in op een vraag naar Bed-Bad-Brood in afwachting van een andere oplossing. In 2018 ontvingen we bijna 60 vragen naar crisisdepannages. In acht gevallen leidde dit effectief tot een crisisverblijf in onze leergroep. Een jongere kreeg tweemaal een crisisverblijf. Een andere jongere werd aansluitend op het crisisverblijf regulier opgenomen. De overgrote meerderheid van de vragen passeerden via het Crisispunt -18. In zeven van de acht opnames was een jeugdrechtsbank betrokken. We boden crisisverblijf aan voor twee 15-jarigen, drie 16-jarigen en twee 17-jarigen. Een klassiek crisisverblijf duurt maximaal 14-dagen. Naar verblijfplaats voor crisisdepannage zien we: in vier trajecten volgt een crisisverblijf op een verblijf bij contextfiguren (ouders, grootouders), twee jongeren verbleven in een begeleidingstehuis, een jongere in een internaat, een laatste jongere leefde op straat.

We proberen – afhankelijk van de specifieke ondersteuningsvraag - naast verblijf ook aspecten van contextbegeleiding aan te bieden. We ervaren in de sector steeds meer de nood en zinvolheid om naast Bed-Bad-Brood ook de vierde B van begeleiding te integreren.

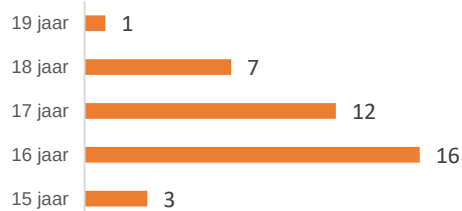
We namen ook een jongere op in het kader van CANO crisisdepannage. Deze jongere werd niet meegenomen in de statistieken.

Reflectie op de gestarte begeleidingen

Naar verdeling VOS/MOF zien we volgende cijfers: 23 VOS'ers en 16 MOF'ers. Het is moeilijk hierover harde uitspraken te doen, aangezien de begrippen VOS en MOF zich in de praktijk moeilijk laten afbakenen. Met de komst van integrale jeugdhulp werd het begrip Verontrustende OpvoedingsSituaties (VOS) geïntroduceerd. De komende jaren zullen we eerder spreken over jeugddelictplegers.

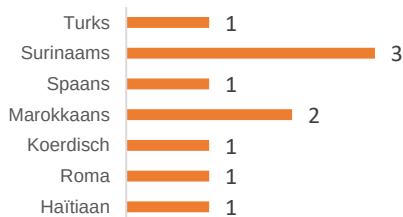
grafiek: leeftijd bij opname

Cijfers over de leeftijd van de jongeren op moment van opname leren ons dat vier op tien jongens (41%) op moment van instroom 16 jaar is. Het aandeel 17-jarigen (30,8%) neemt flink af in vergelijking met de voorbije jaren (2017, 48,8%; 2016, 38,2%; 2015, 58%; 2014, 68%). Nog opvallend is het hoge aantal +18-jarigen dat instroomt in de organisatie. Een op vijf jongeren (20,5%) hebben de kaap van de meerderjarigheid overschreden op moment van instroom. In 2017 was er dit slechts één.

De leeftijdsverdeling is logischerwijze conform de opnamecriteria. Opvallend is wel dat het aandeel 17-jarigen afneemt en dat het aantal +18-jarigen toeneemt.

grafiek: etniciteit

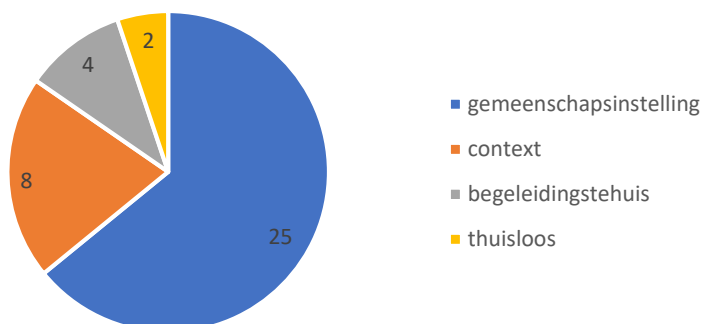

Wat de nationaliteit betreft, zien we dat acht op 10 instromers (84,6%) de Belgische nationaliteit hebben. Daarnaast zien we de volgende nationaliteiten terugkomen: Nederlander (4), Irakees (1) en Afghaan (1). Om deze cijfers meer te nuanceren vermelden we ook etniciteit met andere nationaliteit bijv. Nederlands/Surinaams, Irakees/Koerd. In de populatie jongeren met Belgische nationaliteit zien we nog jongeren waarvan de naam doet vermoeden dat ze een andere etniciteit dan de Belgische hebben.

Naar situatie herkomst van de gestarte begeleidingen zien we het volgende: iets meer dan 6 op tien gestarte begeleidingen (n=25; 64,1%) stromen rechtstreeks door vanuit de gemeenschapsinstelling. 8 jongens verbleven op moment van opstart in hun eigen context. Naar herkomst zien we ook nog opnames vanuit: een begeleidingstehuis (4) en twee thuisloze jongeren.

In uitvoering van een bijkomende erkenning voor het opnemen van minderjarigen die rechtstreeks doorstromen vanuit een gemeenschapsinstelling namen we 25 keer een jongere rechtstreeks op vanuit de gemeenschapsinstelling. Ook namen we binnen diezelfde erkenning twee jongeren op via het zogenaamde artikel 5. Dit artikel biedt ons de mogelijkheid om, indien er zich binnen een redelijke periode geen kandidaten aandienen, jongeren op te nemen die bij gebrek aan plaats niet in de gemeenschapsinstelling konden worden opgenomen. Of om jongeren op te nemen met een complexere problematiek en een moeilijke lopende hulpverleningsgeschiedenis.

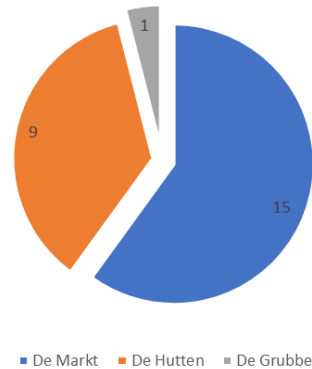
grafiek: herkomst gestarte begeleidingen

De methodische hantering van deze jongeren kadert binnen de CANO-visie. Daarnaast werkten we in zes trajecten specifiek aan delictgedrag aan de hand van het protocol Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer. In totaal werkten we in 23 trajecten met gedeelde trajecten met de gemeenschapsinstelling. Gedeelde trajecten tussen gemeenschapsvoorziening en private voorziening zullen in de komende jaren belangrijk worden in de trajecten van onze jongeren. We zien inmiddels dat vanaf de zomer van 2018 elk opgestart traject in een gedeeld traject verloopt.

Meer dan 6 op 10 jongens (64%) stroomden door vanuit Gemeenschapsinstelling De Kempen. Binnen deze groep nemen de jongens die rechtstreeks doorstromen vanuit afdeling De Markt het grootste aandeel in (60%). Negen opnames via de bijkomende erkenning zijn gestart na verblijf in De Hutten (36%). In een traject zijn we gestart na een verblijf in De Grubbe.

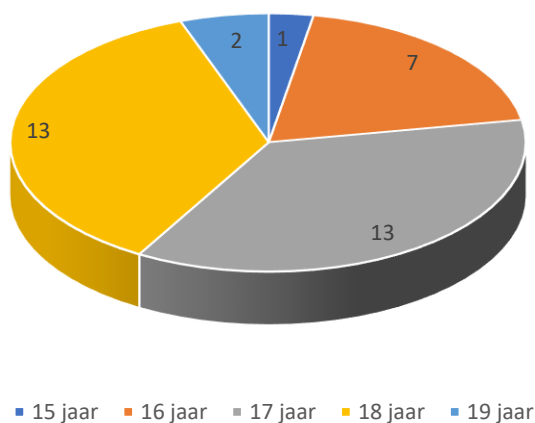
grafiek: herkomst campus GI

Lopende begeleidingen

Op 31-12-2018 hadden we 36 jongens en hun contexten in begeleiding. 66,7% van deze jongens stond onder toezicht van de jeugdrechtsbank (n=24). 30,6% werd verder begeleid in een vrijwillig kader na 18 jaar (n=11). Eén jongere stond onder toezicht van een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. 15 jongeren zitten in een stelsel voortgezette hulpverlening na 18 jaar. Voor 11 jongeren is dit op vrijwillige basis; 4 jongeren staan verlengd onder toezicht van de jeugdrechtsbank.

grafiek: leeftijd op 31-12-2018

Naar leeftijd van de jongeren in onze bezetting op 31-12-2018 zien we dat 36,1% (n=13) 17 jaar is op het moment van de jaarwisseling Acht jongeren (22,2%) zijn 16 jaar of jonger. 15 Jongeren (41,1%) hadden op 31-12-2018 de kaap van meerderjarigheid overschreden.

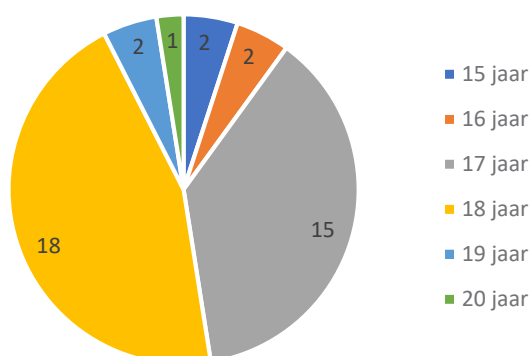
Het decreet Integrale Jeugdhulp maakt mogelijk dat er een vorm van 'voortgezette hulpverlening' gerealiseerd wordt. Voorwaarde is wel dat het gaat om iemand die voor zijn 18de verjaardag al jeugdhulp heeft aangevraagd. Dergelijke vragen van voortgezette jeugdhulpverlening moeten door de Afdeling Continuïteit en Toegang (ACT) behandeld worden. Nieuw is dus dat we als voorziening de vraag naar voortgezette hulpverlening via het A-document stellen aan ACT, en bij goedkeuring het dossier ook blijven opvolgen.

Beëindigde begeleidingen (uitschrijvingen)

In 2018 werden 48 begeleidingstrajecten beëindigd. In acht trajecten ging het om kortdurende crisisdepannages, in 40 trajecten ging het over reguliere opnames.

De acht crisisdepannages die werden opgestart in 2018 werden in 2018 ook allemaal beëindigd. Globaal genomen zien we verblijfstermijnen van 5 dagen tot 16 dagen; een jongere werd aansluitend op het crisisverblijf regulier opgenomen. Daar zien we uiteraard een langere verblijfstermijn. De bestemmingen van deze jongeren zijn erg divers: context (2), OOOO (2), begeleidingstehuis (2), gemeenschapsinstelling (1), jeugdrechtsbank zonder gekend vervolg (1).

grafiek: leeftijd op moment van uitschrijving

Naar leeftijd op het moment van uitschrijving zien we dat in 45% van de trajecten (n=18) de jongere uitgeschreven wordt op 18 jaar of in het jaar volgend op 18. Daarvan stopten zeven begeleidingstrajecten op de dag van de 18e verjaardag. 35% van de jongeren werd nog begeleid na 18 jaar. Ongeveer een op vier jongeren (37,5%; n=15) van de jongens is 17 jaar op moment van beëindiging begeleiding. 2 jongeren zijn 16 jaar op moment van afronding. In twee trajecten was er een uitschrijving op 15 jaar.

leeftijd	aantal	relatief aandeel
15 jaar	2	5,0
16 jaar	2	5,0
17 jaar	15	37,5
18 jaar	18	45,0
19 jaar	2	5,0
20 jaar	1	2,5
TOTAAL	40	100,0

Bij jongeren met een vroegtijdig afgebroken begeleidingstraject hanteren we ons behoudsengagement: een aantal jongeren werden in de loop van 2018 of in 2019 heropgenomen, en sluipen op die manier terug in de statistieken. Anderen zijn in onderzoek.

Naar begeleidingsduur geven we de meest opvallende zaken mee. Drie op tien jongeren blijven tussen de twee en zes maanden in begeleiding. Vier op tien jongeren (40%) blijven tussen zes maanden en een jaar in begeleiding. Een op vier jongeren blijft langer dan een jaar in begeleiding.

Een jongere werd 15 dagen opgevangen in het kader van een onderlinge CANO uitwisseling. Deze jongen wordt verder niet in de telling opgenomen.

duur	aantal	%
1<2m	2	5
2<6m	12	30
6<9m	9	22,5
9m<1j	7	17,5
1<1,5j	6	15
1,5<2j	2	5
2<3j	2	5
+3j	0	0
TOTAAL	40	100

Bestemming

Naar bestemming zien we dat bijna zes op tien jongens (57,5%) op moment van uitschrijving in hun context verblijven. Drie jongeren (7,5%) woonden alleen op moment van uitschrijving (BZW-contextbegeleiding autonoom wonen). 7 jongens werden teruggekoppeld naar de gemeenschapsinstelling. Ook naar deze jongeren hanteren we ons behoudsengagement: Twee van deze jongeren werden in de loop van 2017 heropgenomen en sluipen op die manier terug in de statistieken. Twee jongeren werden begin 2019 opnieuw aangemeld.

Een jongere verblijft in een gevangenis. De bestemming van een jongere werd twee maal als thuisloos gedefinieerd; de jongere had echter wel een dak boven zijn hoofd.

bestemming	aantal	relatief aandeel
gemeenschapsinstelling	7	17,5
context	23	57,5
drughulpverlening	1	2,5
alleen wonen	3	7,5
BZW-dienst	1	2,5
begeleidingstehuis	2	5
OOOC/OBC	0	0
JRB	0	0
gevangenis	1	2,5
thuisloos	2	5
TOTAAL	40	100

Na bestemming gemeenschapsinstelling worden al de trajecten onderzocht naar de mogelijkheid tot heropname. In de meerderheid van de gevallen leidt dit effectief tot heropname in hetzelfde of volgende jaar.

Algemene cijfers

In de begeleidingstrajecten met de jongens schakelden we in 2018 10 keer de mogelijkheid van time-out in de gemeenschapsinstellingen in. Vooraleer wij de mogelijkheid tot time-out in de gemeenschapsinstelling inzetten, trachten wij eerst via intern of extern aanbod de begeleiding te deblokken. In de begeleidingstrajecten werd er 22 keer een vorm van time-out gehanteerd (inclusief time-out gemeenschapsinstelling).

14 keer werd een time-out ingezet bij jongeren die voor 2018 werden opgenomen. Het ging zesmaal over een samenwerking met APPÈL, ondersteunende begeleiding waarvan viermaal een buitenland project. Tweemaal volgde er een residentiële terugkoppeling naar de leergroep en zes keer een time-out in een gemeenschapsinstelling.

Bij zes jongeren opgenomen in 2018 werd acht keer een time-out ingezet: 4 keer time-out in gemeenschapsinstelling, 3 keer in leergroep en een maal via APPÈL. De complexiteit en moeilijkheidsgraad van sommige trajecten maken dat een jongere gedurende zijn begeleidingstraject verschillende vormen van time-out kan krijgen.

Naar algemene cijfers heropname zien we dat 9 jongens heropgenomen werd in 2018. Drie jongeren leerden we kennen via crisisdepannages. Zes jongeren werden heropgenomen in 2018 na eerdere begeleiding in 2017 of 2016.

Bezetting 2017

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bezettingsgraad per maand in 2014-2018. Naar bezettingscijfers toe zien we dat we in 2018 een bezetting haalden van 98,66%. De bezettingsgraad ligt in de lijn van de voorbije jaren.

Tabel: overzicht bezettingsgraad per maand (2014, 2015, 2016, 2017 en 2018)

	2018			2017			2016			2015			2014	
maand	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting
januari	1133	107,5	947	89,85	953	90,42	897	96,45	1006	101,41				
februari	965	101,37	853	89,6	977	99,09	801	95,36	906	101,12				
maart	994	94,31	930	88,24	1022	96,96	842	90,54	961	96,88				
april	987	96,76	952	93,33	949	93,04	763	84,78	886	92,19				
mei	1048	99,43	1070	101,52	1024	97,15	768	82,58	912	91,94				
juni	1003	98,33	1076	105,49	1044	102,35	816	90,6	876	91,25				
juli	1023	97,34	1023	97,06	1085	102,94	799	85,91	860	86,69				
augustus	1036	98,29	1041	98,77	1031	97,82	871	93,66	871	97,8				
september	976	95,68	999	97,94	1011	99,12	920	102,22	780	81,25				
oktober	948	89,94	1048	99,43	1097	104,08	948	101,94	875	88,21				
november	1012	99,22	1088	105,98	1027	100,69	948	105,33	889	92,6				
december	1114	105,69	1146	108,73	994	94,3	974	104,73	881	88,81				
TOTAAL	12239	98,66	12173	98,00	12214	98,16	10347	94,51	10703	92,51				

Ook Binc genereert bezettingsgraden op basis van de Binc-registraties door onze medewerkers. In de kwaliteitsverslaggeving (beschikbaar mei 2018) geven we de bezettingsgraden van alle modules in Organisatie voor Bijzondere Jeugdzorg (OVBJ) Pieter Simenon weer. De totale bezettingsgraad is een gewogen gemiddelde over alle modules waarbij sommige onderdelen (bijv. verblijf) een zwaarder gewicht krijgen. Ook de contextbegeleidingsmodules gedragen door onze dagcentrumwerking worden mee in de tabel opgenomen. Het totale gewogen gemiddelde van OVBJ Pieter Simenon voor het jaar 2018 is 89,8%. In de eerste helft (1/01/2018 – 30/06/2018) was dit 95,9%; voor de periode 1/07/2018 tot 31/12/2018 is het gewogen gemiddelde 84,4%. De daling in de tweede helft van het jaar is te wijten aan het administratief effect van de integratie van de bijkomende erkenning in onze reguliere enveloppe. Voor de professionele lezer vermelden we nog even dat de onderliggende berekeningsformule geen rekening houdt met de modules 'dagbegeleiding in groep' en 'ondersteunende begeleiding'.

ONZE KERNPROCESSEN

CANO als letterwoord staat voor Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning. CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon, van oorsprong een eerder residentiële voorziening, heeft reeds jarenlang expertise opgebouwd in het begeleiden van adolescenten en contexten met een complexe achtergrondproblematiek. Vanuit een herdefiniëring van de residentiële hulpverlening is CANO geëvolueerd tot een multimodaal en flexibel begeleidingsconcept. Cruciale uitgangspunten hierbij zijn dat de hulpverlening permanent vorm krijgt vanuit de dagelijkse leefomgeving van de jongeren en dat nieuwe breuken moeten vermeden worden. Het model stuurt aan op snel en efficiënt schakelen tussen ambulante, mobiel, projectmatig en residentieel begeleidingswerk in opbouw naar een geïntegreerd begeleidingstraject.

In de voorbije jaarverslagen schetsten we het experimenteel modulair kader en de gevolgen voor cliënt, organisaties, medewerkers en beleid. Op sectorniveau betekende het omslagpunt een volledige migratie naar flexibele en gedifferentieerde zorgorganisaties. Hierbij wordt het aanbod erkend, gesubsidieerd en aangestuurd aan de hand van typemodules.

Op voorzieningsniveau betekent dit dat wij sinds 1 januari 2013 onze hulpverlening vertalen in verschillende modules die flexibel ingezet kunnen worden afhankelijk van het traject van de jongere. Sinds 1 januari 2016 zijn we er voor 34 adolescente jongeren en hun leefomgeving(en). Die jongens kunnen bij ons terecht in verschillende modules. Een aantal modules is rechtstreeks toegankelijk (RTJ) voor beide geslachten en kent een variabele toeleiding:

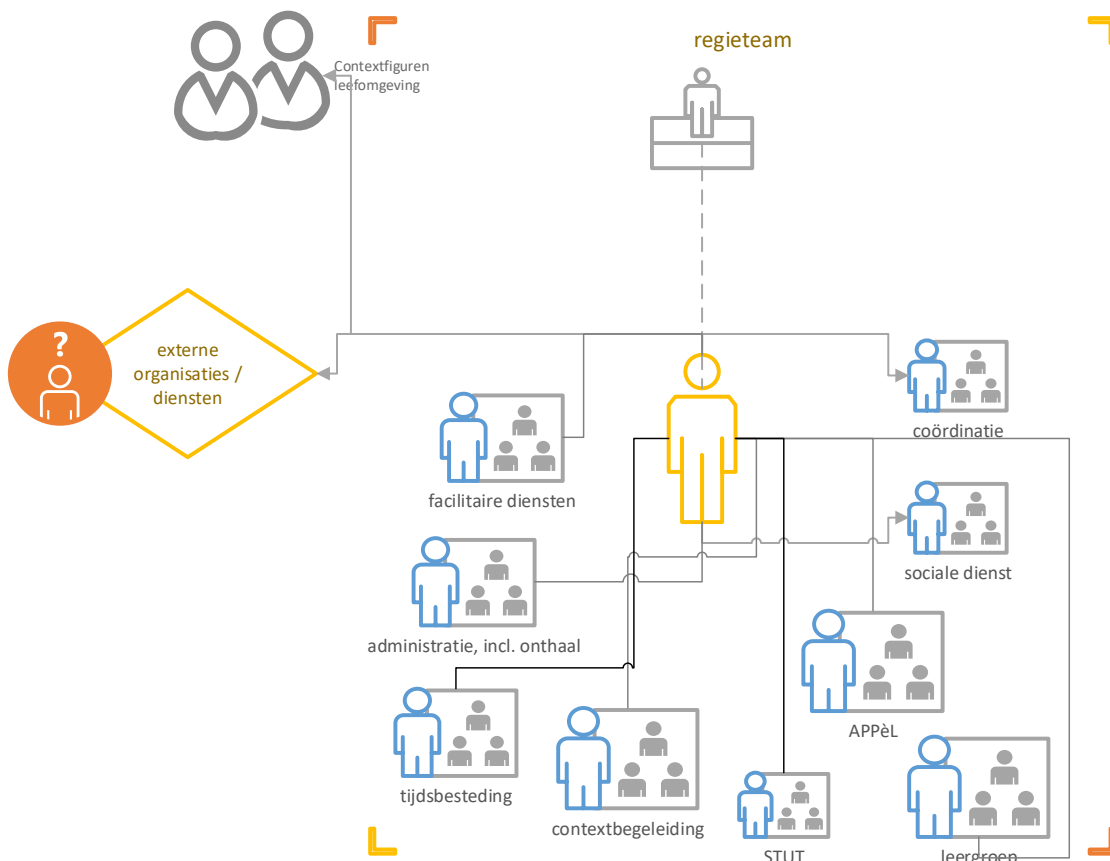
- module verblijf: 12 capaciteitseenheden
- module contextbegeleiding kortdurend intensief: 31 capaciteitseenheden
- module contextbegeleiding in functie van autonoom wonen: 3 capaciteitseenheden
- module ondersteunende begeleiding: 4 capaciteitseenheden

Deze modules kunnen gecombineerd worden aangeboden (bijv. module verblijf, module contextbegeleiding en module ondersteunende begeleiding). De beschikking van de jeugdrechter bepaalt in welke richting we kunnen schakelen. Alle jongens kunnen steeds rekenen op contextbegeleiding.

Het decreet Integrale Jeugdhulp ging in voege op 1 maart 2014. Het decreet installeerde een intersectorale toegangspoort (ITP) voor 'niet-rechtstreeks toegankelijke hulp'. Om de processen in de ITP te stroomlijnen werd een informaticasysteem gelanceerd. Vanaf 1 maart 2014 is Insisto een vaste waarde in het wachtbeheer van organisatie Jongerenwerking Pieter Simonon.

In de pijler kernprocessen gaan we dieper in op de organisatie van de hulpverlening zoals die gestalte krijgt in de dagelijkse werking van CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon.

De **coördinatie** coacht en stuurt dit geheel. Zij zijn eindverantwoordelijk en staan in voor de continuïteit van het hulpverleningstraject.

De **sociale dienst** is ons intern regieteam op organisatieniveau en zorgt voor een vlot verloop van elke opname in samenwerking met ACT. Vanaf opname hebben zij een adviserende rol met betrekking tot de trajecten van de jongeren in de vorm van doorverwijzing, adviesverlening en beleidsopvolging, ...

De **leergroep** realiseert een tijdelijk verblijf voor een aantal jongeren, maar pas nadat alle hulpbronnen in de leefomgeving zijn aangesproken op hun mogelijkheden. De leergroep is een 'steeds beschikbare terugvalbasis' voor alle jongeren die door het begeleidingstehuis contextueel begeleid worden. Het einddoel is steeds een re-integratie in hun eigen leefomgeving.

Het **contextteam** staat in voor de vraaggestuurde begeleiding van 34 jongens en hun leefomgeving.

De dienst tijdsbesteding biedt ondersteuning in het zoek- en begeleidingsproces naar een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding, gekaderd binnen het individueel begeleidingstraject van de jongere.

Het **STUT**-team heeft als kernopdrachten: het aanbieden van sociale vaardigheidstraining onder de vorm van rots en water verweven met (gevecht)sport. Daarnaast vervult het STUT-team een belangrijke brugfunctie in het stimuleren van vakantie en vrijetijdsinvulling. Het STUT-team treedt ook op als groene begeleider en ondersteunt de jongeren in het kenbaar maken van hun mening/idee. STUT vervult een belangrijke ondersteunende rol aan de leergroep doormiddel van een activiteiten aanbod tijdens de schoolvakantie.

Op 1 september 2016 vielen de oude benamingen Project A en PEL definitief weg, het werd de startdatum van **APPÈL**, de module ondersteunende begeleiding van Pieter Simenon. We profileren ons nu als een aanbod met een intern en een extern luik.

Administratieve en facilitaire diensten verzorgen processen in de back-office. Zij zorgen voor processen in functie van financiën, personeel, materieel, middelen en logistieke samenwerking.

De interne regie op cliëntniveau: het intern regieteam

Centraal in het organiseren en beheersen van de individuele begeleidingsprocessen staat het regieteam. Het regieteam is een team van medewerkers opgebouwd rond het traject van een jongere. Alle expertise die nuttig is in het traject van de jongere wordt op regelmatige momenten geactiveerd. Het regieteam vindt minstens eenmaal in twee weken plaats en ad hoc volgens de nood in de begeleiding. Het team bestaat centraal uit coördinator (methodisch team) en contextbegeleider en wordt - indien nodig - aangevuld met medewerkers uit de andere teams. Het regieteam bespreekt de begeleiding van de jongere integraal en bewaakt de voortgang van het traject. Het regieteam bewaakt - in overleg met de verwijzer - de beslissingslijn om te 'zappen', schakelen tussen de verschillende modules die we aanbieden. Ook de jongere,

zijn contextfiguren of belangrijke externe partners worden uitgenodigd om op regelmatige tijdstippen aan te sluiten op het regieteam. In de terminologie van het experimenteel modulair kader vervult het regieteam de rol van interne regie op cliëntniveau.

Binnen de opvolging van het traject trachten we vraaggestuurde hulpverlening zoveel als mogelijk te realiseren. De coördinator is de eindverantwoordelijke in het traject. Wij beschouwen het regieteam als dé motor van elke begeleiding. Naast een integrale bespreking van het traject van de jongere, biedt het regieteam ook de ruimte en zuurstof voor een eerstelijnscoaching van onze betrokken medewerkers.

In de hierna volgende bladzijden verduidelijken we welke teams voeding geven aan het regieteam en geven we meer toelichting bij de kernprocessen van deze teams.

"Voor elke cliënt (of voor elk cliëntsysteem) wordt een interne regie geactiveerd die het verloop van het traject binnen de organisatie opvolgt, de verwijzende instantie van het verloop op de hoogte houdt, en de naadloosheid en eenduidigheid van het cliënttraject garandeert."

DE SOCIALE DIENST: INTERNE REGIE OP ORGANISATIENIVEAU

*Het beheer van de capaciteit binnen een gemoduleerde organisatie is een cruciale opdracht,
die wordt vertaald in een interne regie op organisatieniveau.*

De sociale dienst zorgt voor een vlot verloop van elke opname in samenwerking met de Afdeling continuïteit en toegang (ACT) rekening houdend met de bestaande opnameprocedure en doelgroep.

Ook na de opname blijft de sociale dienst betrokken op het traject van de jongere. Daarom zijn ze op regelmatige tijdstippen aanwezig op regieteams. Doorheen het begeleidingsproces blijft de sociale dienst beschikbaar voor alle vragen van de jongere, zijn context, de verwijzer, interne of externe diensten.

Op de hoogte zijn van belangrijke wetgeving, decreten, methodieken e.d. . is noodzakelijk om een goede dienstverlening te garanderen. Deze dienstverlening houdt in: het toepassen van bovenstaande kennis én het verlenen van advies aan gebruikers, collega's en externe diensten.

Ook de sociale administratie vormt een belangrijk deel van het takenpakket van de sociale dienst.

De sociale dienst stelt haar expertise ter beschikking van externe partners rond jongeren die niet noodzakelijk later opgenomen worden in de organisatie. De sociale dienst is ook verantwoordelijk voor het aanmaken en beheren van de dossiers van de jongeren.

Gedurende de begeleiding worden de dossiers aangevuld met het handelingsplan, evolutieverslagen en verdere relevante informatie. Bij uitschrijving van de jongere wordt het dossier geklasseerd en uiterlijk vijf jaar na meerderjarigheid vernietigd.

De sociale dienst is medeverantwoordelijk voor het ingeven en onderhouden van informatie in de Moduledatabank, Insisto, Binc en Regas.

MODULE VERBLIJF HET LEERGROEPTTEAM

De leergroep realiseert een tijdelijk verblijf voor een aantal van onze jongeren, maar pas nadat alle hulpbronnen in de leefomgeving zijn aangesproken op hun mogelijkheden. Dit aanbod is sterk geïndividualiseerd en legt de nadruk op ondersteuning, beveiliging, structureren en begrenzen in combinatie met ruimte en verantwoordelijkheid, kansen en groei.

Door een permanentiesysteem de klok rond is de leergroep een steeds beschikbare 'terugvalbasis' voor alle jongeren die door het begeleidingstehuis contextueel begeleid worden. Een verblijf in de leergroep heeft geen leefomgevingsvervangende functie (tenzij zeer uitzonderlijk). We werken intensief met de jongere rond het (weer) in verbinding komen met zichzelf en zijn leefomgeving. Het einddoel van een begeleiding is steeds een re-integratie in hun eigen leefomgeving.

De jongere wordt gestimuleerd om terug verbinding te leggen met zichzelf, met zijn context van oorsprong en met de context waarin hij zich dagelijks beweegt. Residentieel werken creëert extra ruimte om een netwerk te herstellen of zelfs uit te bouwen als de jongere geen context meer heeft. Voor de context van de jongere kan de residentiële 'back-up' een verhoging van de eigen kracht betekenen waardoor het mogelijk wordt op langere termijn te blijven werken aan de probleemsituatie waarmee men geconfronteerd wordt. Het residentiële permanentiesysteem vormt een steeds aanwezige terugvalbasis voor alle jongeren en hun context.

Voor de jongere biedt de residentie de mogelijkheid tot 'leren samenleven', een essentiële vaardigheid om in een context te kunnen leven. Door talrijke breuken in de verblijfsituatie zijn de vaardigheden van jongeren op dit vlak dikwijls onvoldoende ontwikkeld of hebben ze de motivatie verloren om hier nog in te investeren.

Het verblijf kan een structurerende functie hebben. De residentiële begeleiding biedt immers een leeftijdsadequaat kader aan met een genormaliseerd leefritme vanuit een open en participatieve doch ook sturende en gestructureerde pedagogische omkadering.

Groepsprocessen kunnen als een leermiddel gezien worden. De werkgroep 'groepsdynamica' focust op deze groepsprocessen. In de leergroep leren de jongeren meer verantwoordelijkheid op te nemen en werken aan het ontwikkelen van competenties: dagstructuur, praktische vaardigheden, zorg voor anderen, sociale vaardigheden en zelfzorg.

In 2018 hebben we duo-begeleidingen geïntroduceerd. Naast een vaste aandachtsbegeleider die start bij het begin van het traject heeft de jongere in de eerste 8 weken van zijn verblijf de kans om te verkennen met welke begeleider hij een goede match heeft. Deze persoon kan hij dan voorstellen als tweede aandachtsbegeleider. Op die manier geven we aandacht aan het participatieve karakter van de begeleiding in de residentie. Er is een sterk geloof in het feit dat de persoonlijke matching met een aandachtsbegeleider zinvol is voor het verdere verloop van de residentieel verblijf.

In 2018 maakten de leergroepbegeleiders kennis met het pedagogisch model 'Nieuwe Autoriteit'. We stelden vast dat de basishouding van de begeleiders dicht bij deze inhoud ligt. In verschillende trajecten komen facetten van Nieuwe Autoriteit reeds aan bod en de drijfveer is om dit nog verder uit te diepen.

Een CANO-residentie staat zowel open voor langdurige begeleidingen, wanneer dit vanuit de problematiek van de jongere aangewezen is, als voor jongeren die op relatief korte termijn terug naar huis gaan wonen of willen doorgroeien naar een autonoom wonen (het vroegere Begeleid zelfstandig Wonen). De 'zap'-functie wordt vanaf het begin ingebouwd: jongeren kunnen soepel 'schakelen' tussen residentieel, in de oorspronkelijke leefomgeving verblijven of zelfstandig wonen. Anticiperend op en tijdens crisismomenten kunnen time-out- en projectwerking nieuwe radicale breuken vermijden en het langetermijnperspectief gaaf houden.

MODULE CONTEXTBEGELEIDING

HET CONTEXTTEAM

Het contextteam van CANO Pieter Simenon zet de samenwerking met de jongere en hun eigen, directe leefomgeving centraal. Dit team wil de communicatie in en met de leefomgeving van de jongeren op gang brengen, de banden (tussen gezinsleden, met netwerken) in deze leefomgeving herstellen, het netwerk activeren en verstevigen vanuit de aanwezige krachten van het gezin en dit netwerk. We gaan ervan uit dat deze verschillende actoren eigen positieve mogelijkheden hebben (oplossingscapaciteiten en krachtbronnen) en blijven hen daarop aanspreken. Re-integratie in gezin en maatschappij staan voorop, evenals verbondenheid en zelfstandigheid in het functioneren van de jongeren en hun context.

De contacten tussen contextbegeleider en jongere zijn intensief. Teamvorming met de jongere, zijn ouders (of de andere steunfiguren) staat hier steeds centraal. Het contextteam bestaat uit 11 contextbegeleiders die elk een aantal gezinnen wekelijks opvolgen. Zij hebben face-to-face begeleidingsgesprekken met de jongere en het gezin. Vaak vinden ook telefoongesprekken plaats, worden e-mails en brieven verstuurd. De begeleider blijft op alle momenten een steunfiguur voor de jongere, ook wanneer deze een moeilijk begeleidbare houding vertoont. Contextbegeleiding behandelt verschillende onderwerpen: het gaat vaak om zeer praktische samenlevingsafspraken tussen de verschillende actoren, zoals regels over op tijd thuis zijn, manieren om wat meer te sparen, weekplanning en dergelijke meer. Hiernaast raken de contextbegeleiders thema's aan zoals het herstel tussen jongere en ouders, pedagogische steun, het algemeen welbevinden van iedere betrokkene, psycho-educatie, aandacht voor de communicatiepatronen. Ook wordt er sterk netwerkgericht gewerkt (in kaart brengen van het netwerk, dit bespreken en hierin ondersteuning zoeken, het netwerk proberen te verbreden).

Centraal in de begeleiding van de jongere en zijn context staat het regieteam, een tweewekelijks overleg waarop alle betrokkenen uit alle teams (coördinator, contextbegeleider, dienst tijdbesteding, sociale dienst, eventueel leergroep- en STUT-begeleider) aansluiten. Bedoeling is de jongere zelf zoveel mogelijk te laten deelnemen aan deze vergadering om zo de participatie en inbreng van de jongere zo groot mogelijk te houden.

Wanneer samenleven tussen jongere en context niet meer haalbaar blijkt en gesprekken met de betrokkenen hierin geen verandering kunnen brengen, zal de contextbegeleider het regieteam op de hoogte brengen. Op dit overleg wordt beslist wat de verdere stappen zijn binnen het traject. Dit kan op verschillende wijzen ingevuld worden: bijvoorbeeld een verblijf bij andere belangrijke personen binnen de context, een time-out-alternatief (een staptocht, een tijdelijk verblijf bij bv een zorgboer of een andere partner (B&B, manege, ...), een korte periode binnen onze residentie of een kort verblijf binnen een gemeenschapsinstelling) ... Ook wanneer de jongere nood heeft aan uitgebreidere individuele begeleiding – denk bijvoorbeeld aan sociale vaardigheidstrainingen – zal dit in eerste instantie ingeschat worden door de contextbegeleider en op het regieteam besproken worden.

Gedeelde trajecten & Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer (NPT)

Het samenwerkingsverband met de gemeenschapsinstelling van Mol, rond uitstroom van jongens uit Campus De Kempen werd in 2018 verder uitgebouwd. Nadat vanuit een afdelingsoverschrijdende samenwerking het 'draaiboek gedeelde trajecten' werd aangereikt, verdiepten medewerkers van gemeenschapsinstelling De Kempen en van CANO Pieter Simenon zich in het hanteren ervan. Na twee Inspiratiedagen – waar voor- en nadelen, krachten en pijnpunten werden besproken – is het samenwerken rond jongerendossiers in gedeelde trajecten een verrijking geworden: meer betrokkenen en daardoor meer kruisbestuiving. Het komt de jongere en zijn context ten goede.

Jongerenwerking Pieter Simenon zag het NPT-protocol (een prototype van samenwerking in gedeelde trajecten, maar dan met focus op het forensische stuk) een structurele verankering krijgen binnen de werking. Meer begeleiders en coördinatoren verdiepten zich in deze methodiek. Voor Limburgse jongeren is CANO Pieter Simenon de structurele partner van Gemeenschapsinstelling De Kempen voor het aanbieden van NPT-trajecten, wanneer het gaat om een jongere die veel en zware feiten pleegde, met recidive-gedrag of met verhoogde risico's op plegen van feiten in zijn omgeving. Ons contextteam doet zo een 8- tot 10 NPT-begeleidingen per jaar.

NPT staat voor Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer en beoogt een hiaat in de hulpverlening te vullen. Jongeren die na een vrijheidsbeneming als gevolg van (al dan niet herhaald) delictgedrag de kans krijgen terug te keren in de samenleving (hun context), worden intensief, direct en doortastend begeleid binnen NPT. Wanneer deze jongere terugkeert naar zijn context, is het noodzakelijk om deze terugkeer objectief en exhaustief voor te bereiden. Deze terugkeer brengt met zich mee dat er een toename is van onrust bij de jongere zelf, binnen de context en bij uitbreiding in de hele omgeving waarin de jongere terecht komt. Het is via deze doorgedreven vorm van zorg dat we de kans op recidive trachten in te perken. Zonder deze zorg zou het risico op recidive groter zijn dan voor de plaatsing.

De doelgroep van NPT bestaat uit de zwaardere categorie criminele jongeren (veelplegers) die uit de gemeenschapsinstelling van De Hutten of De Markt terugkeren naar hun oorspronkelijke context.

Sinds 2017 begon het contextteam te bouwen aan een structureel in te bedden methodiek rond de voorbereiding van onze jongeren op de nakende zelfstandigheid op de leeftijd van 18 jaar: het ondersteuningsplan +18. We streven ernaar om samen met elke jongere een duidelijk netwerk te activeren. Dit netwerk zal er staan wanneer de jongere ervoor opteert op eigen benen te gaan staan. De jongere beslist door wie of door welke instantie hij ondersteund wenst te worden, hij kijkt als het ware wie hij wilt dat hem helpt na zijn 18de verjaardag.

De bouwstenen van deze methodiek werden gevonden aan de hand van visieteksten, brainstormen, werkbezoeken, good-practice-onderzoek en betrekken van (Cachet-) jongeren en ouderparticipatie-ouders. De schrijfgroep rond dit ondersteuningsplan +18 hoopt in de loop van 2019 concrete voorstellen te kunnen doen naar de voorziening.

Op Denkdagen – 2 tot 3 keer per jaar – stellen de leden van het contextteam zich steeds een kwaliteitsvraag: hoe kunnen we onze opdracht kwaliteitsvoller volbrengen? Welke methodieken dienen we verder uit te diepen? Wat missen we in onze werking, waar stuiten we op? Alle thema's kunnen aan bod komen. In 2018 bogen we ons meerdere malen over de uitdagingen in het werken met niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Het contextteam staat graag stil om terug te kijken, om te leren over voorbijgeperiodes. Zo schenkt het team erg veel aandacht aan de zorg voor mekaar en worden episodes van storingen of problemen bij teamleden steeds erg introspectief en zelfreflectief bekeken door de leden van het team. Dit was in 2018 niet anders: de voorbereidingen van de komende procesdag zijn achter de rug en de wensen en bekommernissen van alle teamleden zijn door de coördinator verzameld en worden meegenomen naar een externe procesbegeleider. De procesdag staat gepland voor najaar 2019.

HET STUT-TEAM

De opdracht van het 'STUT-team wordt geconcretiseerd in vijf kernopdrachten:

GROENE BEGELEIDING

vanuit laagdrempeligheid structureel mee openstaan voor klachten van onze jongeren over de organisatie en deze signaleren en kanaliseren.

VRIJETIJDSEBESTEDING

inventariseren, stimuleren en evalueren van vakantie- en vrijetijdsaanbod, vervullen van brugfunctie naar vrijetijdsbesteding.

WAQT

Onthaasting! Less is more! Tijd maken en stilstaan is de uitdaging van deze revolutionaire tijd. Vanuit STUT maken we tijd voor de jongere als deze tijd wil maken voor ons. Een uitnodiging om stil te staan zo lang als nodig en zo kort als mogelijk. Samen er op uit te trekken met of zonder overnachting zijn vraaggestuurd mogelijk. Vanuit STUT

stimuleren we het regieteam om elkaar samen binnen deze WAQT momenten te ontmoeten.

SOCIALE VAARDIGHEIDSTRaining (SOVA)

inventariseren van SoVa-technieken; Rots en Water als psychofysieke training inzetten, uitvoeren van intern georganiseerde SoVa; sport als middel inzetten om SoVa-technieken te integreren; opgedane kennis delen met collega's.

ONDERSTEUNING LEERGROEP

bijspringen bij (wekelijkse) groepsactiviteiten; thematische ondersteuning van de bewonersvergadering, ventilatiegesprekken met de doelgroep en aanbieden van activiteiten tijdens de schoolvakanties met een knipoog naar sociale vaardigheidstraining. STUT investeerde in 2018 ook veel in jongeren die teruggekoppeld werden via time-out en in crisisjongeren.

STUT ANNO 2018

In 2018 heeft STUT zich verder verdiept in het aanbieden van sociale vaardigheidstraining en het extern uitpakken met hun specifieke expertise in psychofysiek werken. Binnen dit jaarverslag wil STUT voornamelijk de klemtoon leggen op de wisselwerking tussen vorming en hun voorbeeldfunctie als begeleider. Illustratief verwijzen we naar het uitgebreide activiteiten aanbod tijdens de vakantieperiodes. Dikwijls wordt hier te snel aan voorbij gegaan en te veel als evident beschouwd. De STUT-begeleiders spenderen 85% van hun werktijd aan effectieve face to face contacten met de jongeren. Deze intensieve betrokkenheid zorgt ervoor dat jongeren positief gestimuleerd worden (verveling neemt niet meer de bovenhand) en er is minder agressie binnen de groep. Jongeren haken minder snel af binnen hun traject en de leergroep krijgt ruimte om te ontlasten binnen hun dienstrol. Door dit intensieve karakter is er tijdens de vakanties geen ruimte om individueel te ondersteunen, maar gaat alle tijd naar het groepsdynamisch werken.

Actie.Re.Actie

In 2018 was er de idee rond het ontwikkelen van een vormingscel met zijn eigen huisstijl. Dit om onze dagdaglijke ervaringen te delen met geïnteresseerden om zoveel mogelijk mensen te inspireren en te laten genieten van de kracht die ervaringsleren in zich draagt. Aangezien elke actie die men onderneemt een re-actie met zich meebrengt was de naam van onze vormingscel snel gevonden. We richten ons tot jongeren en/of hun vrienden en familie, organisaties, (hoge) scholen en universiteiten, gemeenten, steden of jeugdverenigingen. Kortom iedereen die wil leren, die zich wil laten inspireren, die graag zichzelf wil confronteren. Experimenteel werd er onder deze naam vorming gegeven aan de Katholieke Hogeschool Kempen, KU Leuven, WICO Campus Mater Dei, jongerenraad Leopoldsburg en opleidingscentrum Qrios Hasselt. Daarnaast werden er lezingen gegeven op het risico vechtsportplatform en de studiedag vechtsport als middel.

In 2019 zullen we actie.re.actie concreet vorm geven met een logo, website en promocampagne.

DE DIENST TIJDSBESTEDING

De dienst tijdsbesteding (DTB) biedt ondersteuning in het zoek- en begeleidingsproces naar een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding, gekaderd binnen een individueel begeleidingstraject van de jongere. Nadruk wordt gelegd op de integratie van de jongeren in het reguliere school- en werkaanbod. Het is vooral een ondersteunende, bemiddelende functie in samenwerking met diverse actoren (context, jongeren, begeleiders, externe actoren zoals scholen, CLB's, werkgevers, vormingsinitiatieven ...).

De doelgroepjongeren van CANO begeleidingstehuis Pieter Simenon hebben vaak een problematische dagbesteding. Structurele moeilijkheden zoals school -of werkverzuim, onaangepast gedrag op school of op werk, schoolmoeheid e.d. zijn eerder de regel dan uitzondering. Belangrijk is dat de neerwaartse spiraal van school -en werkervaringen wordt doorbroken. Door tijd te installeren, om terug verbinding te krijgen met zichzelf en vertrouwen op te bouwen naar zichzelf en leefomgeving.

School en werk zijn belangrijke variabelen in een goede ontwikkeling van jongeren. Daarom streven we naar een gestructureerde dagprogrammatie, met de klemtoon op school en werk. Het streefdoel is een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding van vijf dagen per week. Verder beoogt deze dienst de motivatie, attitudes en vaardigheden van de jongeren te activeren en te vergroten. De tijdsbestedingsbegeleiders willen zelfinzicht en oefenkansen bieden op vlak van werk en sociale vaardigheden.

Het opnemen van een ondersteunende, stimulerende en herstellende bemiddelende rol aangaande school en werk, is een belangrijke taak. Hierin is de voornaamste betrachting verbindend te werken tussen al deze actoren. Door een intensieve schoolbegeleiding aan te bieden, wil de dienst tijdsbesteding voorkomen dat de jongeren afhaken op school, én wensen ze de draagkracht van de scholen t.a.v. onze doelgroep te vergroten.

Indien het op school misloopt, zoekt de dienst samen met de jongere naar zinvolle en haalbare manieren om toch te voldoen aan de leerplicht. Hierbij kan beroep worden gedaan op zowel intern als extern georganiseerde initiatieven. Vanuit het begeleidingstehuis krijgen jongeren een time -out aanbod. Daarnaast wordt er samengewerkt met partners voor schoolvervangende programma's. Afhankelijk van de interesse van de jongere wordt er gezocht naar een passend programma.

Jongeren die volledig afhaken kunnen terecht bij APPèL, de ondersteunende module.

Ook biedt de dienst tijdsbesteding, in nauwe samenwerking met een aantal externe partners, een intensieve werkbegeleiding aan. Hierin is het doel samen met de jongere op zoek te gaan naar geschikt werk, idealiter op de reguliere arbeidsmarkt. Indien de jongere nog niet klaar is voor het reguliere arbeidscircuit, kan hij in een voorbereidend traject stappen: een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT), voortraject, brugproject, vrijwilligerswerk of APPèL.

Onder werkbegeleiding verstaan we ook het aanbieden van kortdurende stages binnen het interesseveld van de jongere. We hopen de jongere zo te kunnen laten proeven van een nieuwe (succes)ervaring. Tijdens de zomervakanties is er ruimte om mee te draaien binnen het 'foor-wezen'. Jongeren krijgen de kans om in een plezierige (werk)sfeer nieuwe indrukken op te doen.

Vanuit de dienst hechten we veel belang aan 'ouderbetrokkenheid'. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren aan een optimaal verloop van de schoolloopbaan. We streven naar een goede samenwerking, waarin de jongere centraal staat. Wederzijds respect, begrip en vertrouwen zijn hierin belangrijke begrippen. Om daarvoor te zorgen doen we ons best om de communicatie zo goed mogelijk te laten verlopen. Afhankelijk van waar de noden liggen, bieden we vanuit de dienst (tijdelijk) ondersteuning binnen dit proces.

Bovenstaande tekst beschrijft de huidige werking van de dienst tijdsbesteding. Naast de dagdagelijkse uitvoering van de job zijn we vanuit waarderend onderzoek gestart met een proces om onze dienstverlening te verfijnen. Als dienst willen we meer inzetten op ouderlijke verantwoordelijkheid en het emancipatorisch werken. De dienst zal binnen trajecten ondersteuning bieden waar dit noodzakelijk is binnen een afgebakende termijn (zo kort als mogelijk of zo lang als noodzakelijk). In 2019 zal dit concreet vorm krijgen.

MODULE ONDERSTEUNENDE BEGELEIDING

Algemeen

APPÈL ondersteunt reguliere trajecten.

Waar APPÈL vroeger als module rechtstreeks verbonden was aan het CANO Begeleidingstehuis en daarbuiten rechtstreeks jongeren uit de integrale jeugdhulp begeleidde, werden we vanaf 1 januari 2018 een deel van de afdeling Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp van onze organisatie.

Concreet betekent dit dat elke jongere met specifieke ondersteunende hulpverleningsvragen bij ons terecht kan, ongeacht zijn/haar situatie, RTJ of NRTJ. Begeleid en aangemeld door CANO-JPS, RTJ-JPS of elke mogelijke andere reguliere toeleider daarbuiten.

- Specifiek voor de jongeren van CANO-JPS bestaat ons aanbod uit twee pistes: enerzijds zijn er de gezamenlijke activiteiten ter ondersteuning van de leergroepwerking exclusief voor de CANO-jongeren, en anderzijds krijgen CANO-jongeren steeds voorrang in het interne en externe luik van APPÈL.
- Ook de jongeren uit ons Dagcentrum of Positieve Heroriëntering krijgen bij ons voorrang.
- Maar er blijft ruimte voor de jongeren van buitenaf, onze “externen”. We hebben een structurele en gedragen samenwerking uitgebouwd met alle mogelijke diensten en organisaties, die zich inzetten om jongeren op te vangen, te begeleiden, hun leerrecht te waarborgen.

Cijfergegevens en conclusies

In 2018 werkten we effectief met 86 jongeren:

Rechtstreeks toegeleid door externe diensten (RTJ en NRTJ)	Toegeleid door CANO-Begeleidingstehuis	Toegeleid door Dagcentrum	Toegeleid door Positieve Heroriëntering
55 jongeren (23 meisjes, 32 jongens)	29 jongens	1 jongen	1 jongen

Uit onze cijfers blijkt:

De 29 jongeren van CANO-JPS namen allemaal deel aan de ondersteunende activiteiten van de leergroep. Van die jongeren kregen er 14 nog andere ondersteuning door APPèL (daginvulling, time-out, andere begeleidingsvormen).

Opvallende tendensen:

*De meeste vragen kregen we rond daginvulling, voornamelijk vanuit clb's.

*Er waren dit jaar opvallend minder vragen op vlak van invulling voor time out.

*Onze nieuwe onthemende projectplaats in de Vogezen werd verschillende keren ingezet.

*We kregen verschillende vragen op vlak van taal- en cultuurondersteuning voor Marokkaanse jongeren/gezinnen.

Elke vraag was anders, elk traject vertrok van individuele doelstellingen en had dus een eigen karakter, eigen vorm, duur en was op maat van de hulpvraag van de jongere, in overleg met context en toeleider.

Ondersteuning bieden, op je dienstverlening is maar zinvol als mensen er sterker van worden. Onze houding en filosofie, de sfeer die we nastreven, de tijd die we vragen/krijgen om met jongeren te werken, de samenwerking met partners (ouders, betrokkenen), de inzet van onze medestanders (project- en stageplaatsen), ... alles staat ten dienste van de groei van de jongere en zijn ouders. Onze begeleiding bracht veel jongeren rust of net actie, een uitweg, perspectief, moed om verder te gaan, (zelf)inzicht, kracht om te kiezen, een positiever zelfbeeld. Ouders en toeleiders gingen jongeren anders zien en voelden zich gesteund, hun draagkracht verhoogde. Want de uiteindelijke bedoeling blijft steeds terugkeer naar het reguliere (begeleidings-)traject.

Filosofie en methodieken

Jongeren kunnen bij ons intern of extern begeleid worden, afhankelijk van de aard van de hulpvraag, de doelstellingen waarvoor we gaan werken, afstand, ... Alhoewel de werkvorm intern en extern verschilt, hebben beide gemeen dat we ervoor kiezen om actieve methodieken in te zetten. Op gesprekken haken onze jongeren vaak af, wij moeten hen anders benaderen.

Wij gaan ervan uit dat mensen al doende bij zichzelf en bij hun omgeving stil staan.

Jezelf én de ander ont-moeten lukt het best terwijl je samen werkt, sport, muziek maakt, kookt, knutselt, leert, ...

Onze methodieken:

- Werken met materialen (Duplo-methodiek) tijdens rondetafelgesprekken
- Institutionele pedagogie om het interne samenleven te regelen
- Confrontatie met de maatschappelijke realiteit in de externe begeleidingen
- Confrontatie met niet-professionele volwassenen, mensen met gezond verstand
- Explorator (Missing Link), tekeningen, materialen... tijdens begeleidingsgesprekken
- Methodieken uit ervaringsleren en teambuilding
- Creatieve therapie en (rap- of liedjes)teksten schrijven
- Psychofysieke weerbaarheidstraining
- LSCI (Life Space Crisis Interventie) bij conflicten
- Spiegelen van gedrag, al dan niet d.m.v. tekeningen of rollenspel
- Aanklappend werken, blijven uitnodigen, blijven kiezen voor de jongere
-

Daarnaast willen wij contextueel werken. Ouders worden zoveel mogelijk betrokken en geïnformeerd. Ook belangrijke netwerkfiguren worden meegenomen in de begeleiding. Het is onze betrachting een proces op gang te brengen waarbij alle partners op gelijkwaardige basis deel

hebben in het groeitraject van de jongere. Wij bewaken in dit proces vooral het constructieve en positieve om de neerwaartse spiraal waarin de jongere is terecht gekomen, te doorbreken.

- Alhoewel de werkvorm intern en extern verschilt, hebben beide gemeen dat we ervoor kiezen om actieve methodieken in te zetten. Op gesprekken haken onze jongeren vaak af, wij moeten hen anders benaderen. -

Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp

De voorbije jaren werkte APPèL meer en meer samen met clb- en schooltrajectbegeleiders, begeleiders uit internaten en voorzieningen BJB en VHAP, consultants, therapeuten en psychologen (GGZ), vormingswerkers (Arktos). Vele van deze partners kennen ons persoonlijk. Deze intersectorale samenwerking hebben we altijd als een meerwaarde, een verrijking beschouwd.

Op 1 januari 2018 werden we deel van RTJ-JPS en vanaf dat moment treden we meer en meer samen met het Dagcentrum en Positieve Heroriëntering naar buiten, werken we samen aan een hechte samenwerkingsrelatie met alle mogelijke partners.

Samenwerking uitbouwen gebeurt procesmatig

Eenzijds intern tussen Dagcentrum, Positieve Heroriëntering en APPèL op niveau van leidinggevers (overlegmomenten) en op het niveau van medewerkers (samenkomsten designgroep en Summit van 7 december 2018).

Extern hebben we anderzijds onze samenwerking met diensten van buitenaf verder versterkt door onze dagdagelijkse contacten rond concrete jongeren en algemeen op de tweede dialoogdag van 7 november 2018.

Wij blijven zetelen in de stuurgroep van Leerrecht Limburg om de band welzijn-onderwijs te versterken en blijven tevens lid van de werkgroep “schoolexterne projecten” van Leerrecht.

Verhogen van expertise

Onze medewerkers volgen vormingen en gaan naar studiedagen om hun expertise te verhogen. Het voorbije jaar ging een medewerker zich verder verdiepen in Rots en Water, een andere in ervaringsleren. De andere begeleiders volgden korte vormingssessies rond omgaan met agressie en faalangst.

Wij gaan ervan uit dat mensen al doende bij zichzelf en bij hun omgeving stil staan. Jezelf én de ander ontmoeten lukt het best terwijl je samen werkt, sport, muziek maakt, kookt, knutselt, leert, ...

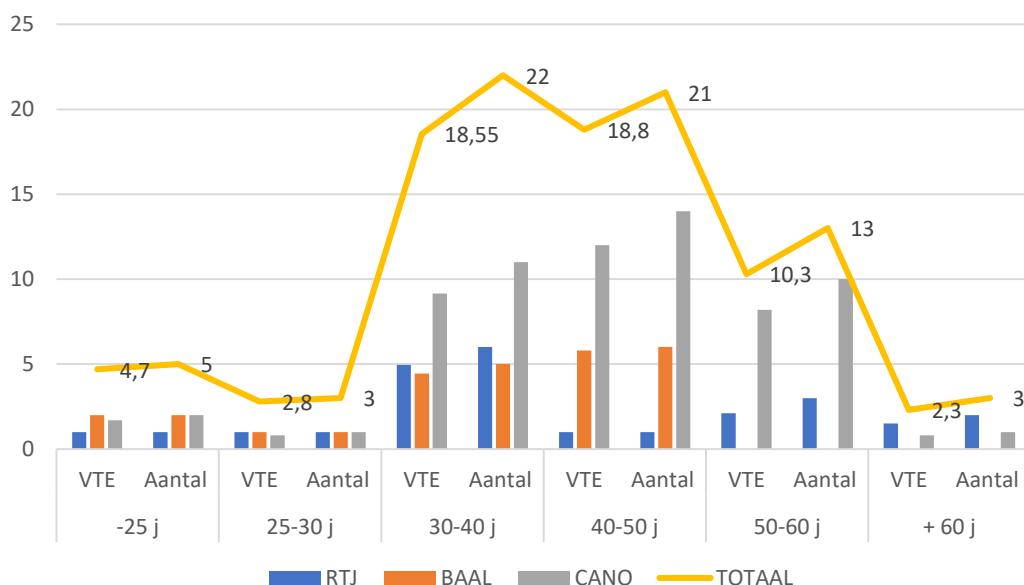

ONZE MEDEWERKERS

“De missie en bijhorende waarden zijn zichtbaar in het dagelijks functioneren van alle medewerkers. Medewerkers zijn betrokken bij wat er leeft en verandert binnen de entiteit. Binnen het concrete werk vinden wij ruimte en autonomie samen met verantwoordelijkheid een uitgangspunt. We geloven in de authentieke mogelijkheden en capaciteiten van de medewerkers. Het personeelsbeleid is gericht op het versterken van dit menselijk kapitaal.”

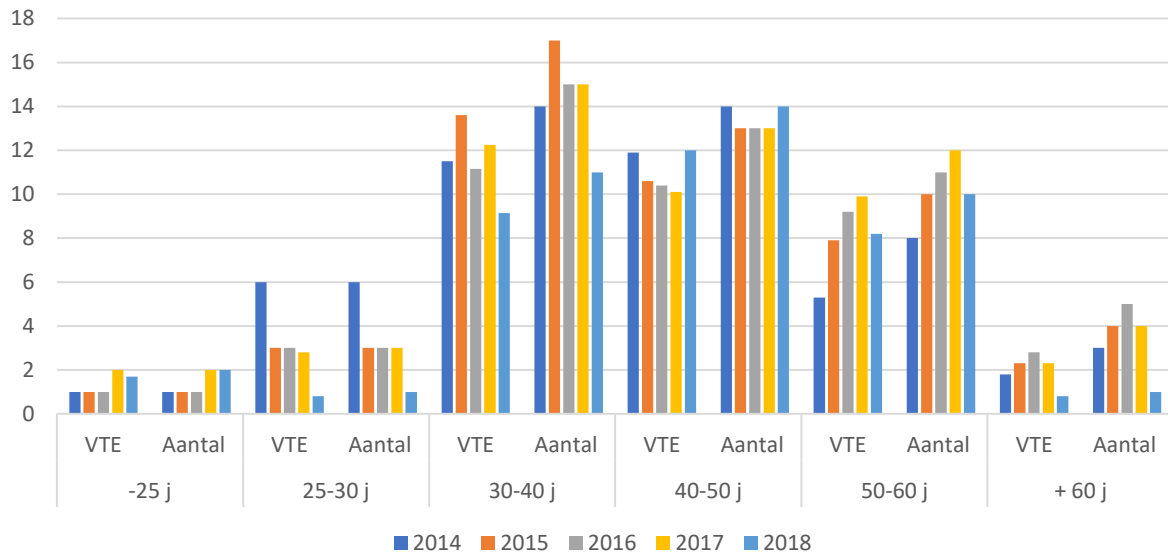
Vzw Jongerenwerking Pieter Simonon telt op 31 december 2018 67 medewerkers (57,45 VTE). Op 31-12-2018 werken in CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon 39 medewerkers. Deze 39 medewerkers vullen in totaal 32,65 VTE in. In de front-office werken, ter verwezenlijking van onze kernprocessen, voornamelijk pedagogisch geschoolde medewerkers. Het gaat hierbij voornamelijk om begeleiders, maatschappelijk werkers en coördinatoren. In de back-office beheren administratieve en logistieke medewerkers onder andere de processen boekhouding, financiën, IT, onthaal en onderhoud.

grafiek: leeftijdsverdeling vzw

Wat de leeftijdspiramide van CANO betreft zien we een lichte stijging van de vertegenwoordiging van medewerkers in de categorie 50-60 jaar. Verder zien we een lichte daling in de leeftijdscategorieën van 25-30 jaar, en 30-40 jaar. Omwille van het bereiken van de pensioenleeftijd merken we in 2018 ook een daling bij de +60 jarigen. Onze toekomstgerichte uitdagingen liggen in het aanwervingsbeleid van voornamelijk medewerkers binnen de categorie -25 tot 30 jaar om zo knelpunten te verbeteren en toekomstige evoluties op te vangen.

grafiek: CANO leeftijdsverdeling over de jaren 2014-2018

Vorming, Training & Opleiding

Aandacht voor leren en ontwikkelen vinden we binnen onze organisatie belangrijk. We vertrekken vanuit de visie van een lerende organisatie. We beogen dat medewerkers steeds meer kwaliteiten gaan gebruiken zodat we steeds beter de gewenste resultaten bereiken in functie van de doelgroep. Naast verhogen van kennis en kunde willen we als organisatie ook tijd en energie vrijmaken om aandacht te geven aan motivatie en betrokkenheid van medewerkers.

Individuele medewerkers vanuit POP

Ook dit jaar gingen er nog tal van teamopleidingen en individuele opleidingen door, ingebed in de teamcoaching en in de individuele coaching.

Aandacht voor NPT, CANO Intro, beroepsgeheim, gedeelde trajecten, Fit4Work en Nieuwe Autoriteit

In 2018 volgde opnieuw een contextbegeleider de (6-daagse) opleiding *Nieuwe Perspectieven bij Terugkeer*. Vanuit onze voorziening hechten we belang aan deze opleiding in het kader van toekomstige ontwikkelingen. Momenteel dienen nog twee vaste medewerkers (één contextbegeleider en één coördinator) deze opleiding te volgen.

Er worden vanaf 2017 jaarlijks twee CANO introductiedagen georganiseerd door CANO Vlaanderen.

Hierbij maken nieuwe medewerkers kennis met het samenwerkingsverband CANO Vlaanderen, haar geschiedenis, missie, visie en structuur. Twee medewerkers hebben deze Intro dag gevolgd in 2018.

Vanuit het CANO begeleidingstehuis Pieter Simonon werd er een opleiding georganiseerd rond het thema *beroepsgeheim en ethische/morele dilemma's in de hulpverlening*. Dit is een thema waar iedere medewerker in de loop van een begeleiding vragen bij heeft. De vorming

werd gegeven door het Steunpunt Mens en Samenleving. Er werd ingegaan op de basis juridische kennis op het vlak van beroepsgeheim om vervolgens stil te staan bij het denkkader 'DENK' aangevuld met aspecten uit de Morele dilemmatraining. Zo trachten we de medewerkers in hun dagelijks werk een gestructureerde ondersteuning mee te geven, om zo hun beslissingen zorgvuldig te onderbouwen en de ethische knopen te ontwarren.

In het kader van de *gedeelde trajecten* werden er in de loop van 2018 verschillende inspiratiedagen georganiseerd. Aangezien deze trajecten volop in werking treden en we deze nieuwe ervaringen voor alle betrokkenen willen opvolgen, bijsturen en evalueren, wordt er vanuit onze voorziening door verschillende medewerkers vanuit de verschillende functieteams deelgenomen aan deze bijeenkomsten. Het uitwisselen van ervaringen en het leren kennen van elkaars werking staan hierbij centraal. Door deze uitwisselingen en verbindende samenwerkingen, kunnen we in de lopende trajecten bijstellingen realiseren waardoor de samenwerking steeds optimaler verloopt.

In 2018 kregen de leergroepbegeleiders tijdens hun teamdag een introductie met het pedagogisch model '*Nieuwe Autoriteit*'. We stelden vast dat de basishouding van de begeleiders dicht bij deze inhoud ligt. In verschillende trajecten komen facetten van Nieuwe Autoriteit reeds aan bod en de drijfveer is om dit nog verder uit te diepen.

In vzw Jongerenwerking Pieter Simenon werd er in 2018 gewerkt rond *Fit4work*. Eerst werd er via een denkdag binnen het CPBW aan de slag gegaan rond een algemene visie en missie op gezondheid, om vervolgens deze denkprocessen om te zetten naar een algemene leidraad die werd aangewend op de algemene personeelsvergadering binnen de Vzw. Die dag werd er door alle medewerkers stilgestaan bij het belang en het nut van Fit4work en wat dit kan betekenen per deelwerking. Er werden op die dag door ieder team doelstellingen uitgewerkt en voorop gesteld, met het opzet dit te spreiden over de volgende 5 jaar. Dit wordt in de volgende jaren verder uitgewerkt en opgevolgd.

Leertrajecten met stagiairs

Vanuit diverse studierichtingen versterken stagiairs via stage of werkplekleren onze dagelijkse werking. Hun inbreng en betrokkenheid op onze kernprocessen wordt erg gewaardeerd.

In de loop van 2018 hebben we binnen het begeleidingstehuis vier stagiairs begeleid. .

	Methodische Coördinatie	Sociale dienst	Contextteam	Leergroep	Dienst tijdsbesteding	STUT
2018	0	0	1	1	1	1

De stagiairs volgden de volgende opleidingen:

Qrios Hasselt, graduaat orthopedagogie	1
VSPW Hasselt, graduaat orthopedagogie	1
Odisee Brussel, gezinswetenschappen	1
Sociale school Heverlee, sociale readaptatiewetenschappen	1

In 2018 engageerde onze voorziening zich, na kennismakings- en verkenningsgesprekken, om met drie stagiairs samen te werken. Deze stagiairs haakten echter alle drie af omwille van de 'zwaarte' van de doelgroep. Alle drie kozen ze voor een stageplaats met jongere kinderen in andere settings in de jeugdhulp.

DE GLOBE -

EXTERNE BELEIDSONTWIKKELINGEN

De driehoek doelgroep, medewerkers en organisatie is geen op zichzelf staand gegeven. Constant worden de polen van de driehoek beïnvloed door externe beleidsontwikkelingen en concrete initiatieven die hun concrete vertaling krijgen in onze werking. Voor 2017 lijsten we graag onderstaande initiatieven of bewegingen op. Zij versterken de kernprocessen van de werking en voeden door hun invloed het innovatieve karakter van onze organisatie in beweging. 2017 werd een jaar getekend door ontmoeting en voorbereidende werken in functie van een uitbreidingsbeleid dat focust op inhoud en samenwerking tussen en in de sectoren.

Integrale Jeugdhulp / Jeugdhulp 2.0

In maart 2016 stelde Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen de beleidsnota Jeugdhulp 2.0 voor. De jeugdhulp in Vlaanderen kreeg daardoor een update en legde nieuwe accenten om krachtiger de vele uitdagingen aan te gaan. Er wordt meer ingezet op preventie en laagdrempelige hulp, op samenwerking op alle niveaus en de eigen krachten van jongeren en hun ouders worden versterkt. De nota bevat naast inhoudelijke sturing van stevige accenten, ook de blauwdruk van een vernieuwde governance structuur voor jeugdhulp.

Beleidsmatig grijpt de overheid voor haar uitbreidingsbeleid in de komende jaren terug naar de nota '2.0 aanpak voor integrale jeugdhulp in Vlaanderen'. Het uitbreidingsbeleid van 2018-2019 wordt opgehangen aan vier pijlers, 'uitbreidingswerven' die de integrale jeugdhulp in Vlaanderen meer slagkracht moeten geven. Gezien de beleidsrelevantie voor onze werkingen worden deze pijlers en de impact van aansluiting bij het Crisispunt -18 Limburg hieronder kernachtig behandeld.

Crisispunt -18 Limburg

Binnen het groeipad van de jeugdhulp is de aanpak van crisissituaties één van de duidelijke prioriteiten zoals geformuleerd binnen de uitvoering van het actieplan jeugdhulp. Men beoogt dan ook een structurele versterking van de hulpprogramma's door de uitbreiding van het aanbod achter de crisispunten. Eind 2016 signaleerde het Crisispunt -18 een nood aan een uitbreiding van mogelijke crisisopvangplaatsen voor een aantal doelgroepen. Doorheen 2017 verkenden we als organisatie een aansluiting bij het crisispunt. De afgelopen jaren stelden we onze werking regelmatig open voor crisisdepannages. Deze werden hoofdzakelijk toegeleid vanuit de Intersectorale Toegangspoorten na uitputting van het crisispunten -18.

Vanaf 1 januari 2018 stelden we onze werking open voor crisisverblijf op aanvraag van het crisispunt. Doorheen 2018 stemmen we procedures en werkingsprincipes af op deze nieuwe samenwerking i.f.v. crisis. De aansluiting bij het Crisispunt -18 vertaalde zich in 2018 in een forse verhoging van het aantal vragen naar korte crisisopvang. In totaal boden we effectief acht crisisverblijven aan. Een vlotte en toegankelijke crisisaanpak bleef doorheen 2018 eveneens een beleidsprioriteit. Dit leidde tot een oproep naar versterking van crisisverblijf en crisisbegeleidingen in December 2018. De ingediende kandidaatsdossiers worden door het IROJ in februari beoordeeld.

Uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

Het tweede jaarverslag jeugdhulp bevestigt de tendensen binnen een nieuw jeugdhulplandschap: kinderen, jongeren en hun gezinnen maken steeds meer gebruik van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Ook blijven de crisisnetwerken een sterke aantrekking vormen voor vragen naar directe ondersteuning. Verder moeten ook de wachttijden binnen de jeugdhulp worden aangepakt. Om aan deze tendensen tegemoet te komen en gezinnen te ondersteunen - ook in wachtperiodes -, moet worden geïnvesteerd in een snelle en voldoende nabije jeugdhulp. Met als vertrekpunt 1 gezin = 1 plan.

De rondzendbrief van 20/07/2017 roept op tot het vormen van samenwerkingsverbanden jeugdhulp om te komen tot snel inzetbare rechtstreeks toegankelijke hulp. In November

2018 kregen we als vzw formeel bericht dat we de komende jaren de coördinatiefunctie mogen opnemen van het **samenwerkingsverband Gezin Centraal Noord-Limburg**. Vanaf dat moment fungeren we als aanspreekpunt voor de overheid bij het ontwikkelen van dit samenwerkingsverband. Dit omvat de coördinatie van de totstandkoming en de opvolging van de evoluties en resultaten via monitoring.

Vanuit het Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulpaanbod van onze vzw zijn we direct betrokken bij de coördinatie en vormgeving van dit samenwerkingsverband. Meer nieuws over de stand van zaken opzet van het samenwerkingsverband vindt u in de jaarverslaggeving van het rechtstreeks toegankelijke luik van de vzw.

Noden van jonge kinderen en hun context

De tweede werf speelt specifiek in op de noden van jonge kinderen en hun context. De Vlaamse overheid voorziet naast de uitbreiding van de Huizen van het Kind in Vlaanderen in het realiseren van een zorggarantie voor jonge kinderen die uithuisgeplaatst moeten worden.

De uitvoeringsmodaliteiten van deze werf dienen nog uitgewerkt te worden. Eind 2017 ontvingen we bericht dat de Stad Lommel en het OCMW zich engageren om samen met partners een Huis van het Kind op te richten. Op lokaal niveau zijn we als vzw betrokken bij de uitwerking van dit waardevol initiatief.

Ook werf twee is momenteel in uitrol.

Uitvoering actieplan jongvolwassenen

Het Aansturingscomité IJH (ACO) keurde op 2 juni 2017 na advies van het Raadgevend Comité Jeugdhulp het actieplan jongvolwassenen goed. Continuïteit in de zorg, en in het bijzonder bij de overgang naar volwassenheid, moet gegarandeerd worden. Het waarborgen van hulpcontinuïteit is één van de centrale pijlers in de 2.0.-aanpak voor integrale jeugdhulp in Vlaanderen. Er zijn de voorbije jaren al verschillende lokale en regionale initiatieven opgezet om de hulpverlening ten aanzien van jongvolwassenen en de overgang van jeugd- naar volwassenenhulp te verbeteren. Het is belangrijk blijvende aandacht te besteden aan continuïteit van de zorg aan jongvolwassenen zodat een naadloze overgang naar volwassenheid bewerkstelligd kan worden.

In het kader van het waarmaken van deze doelstelling lezen we in het actieplan jongvolwassenen een aantal acties die haalbaar en op relatief korte termijn realiseerbaar zijn, vanuit een intersectorale invalshoek, en die positieve gevolgen kunnen hebben op jongeren die als maatschappelijk kwetsbaar worden omschreven tijdens hun overgang naar volwassenheid. De acties vloeien voort uit 'best practices' die versnipperd zijn in het Vlaamse hulpverleningslandschap ten aanzien van jongvolwassenen en uit wetenschappelijk onderzoek. Er wordt gefocust zowel op acties in de voorbereiding op transitie (vóór de uitstroom) als tijdens de transitie naar volwassenheid (na de uitstroom). Instrumenten als groeiplannen en rondetafels worden voorgesteld.

Een rondzendbrief en een oproep specifiek voor uitbreiding van nieuwe woonvormen en de inschakeling van nieuwe burgerinitiatieven werden net voor Kerstmis 2017 verspreid. We nemen initiatief om samen met andere intersectorale actoren en burgerinitiatieven na te denken over een woonvorm tussen residentieel werken en autonoom wonen voor een doelgroep van kwetsbare jongvolwassenen. Uiteindelijk resulteerde dit in de indiening van een dossier door een nieuwe initiatiefnemer in Noord-Limburg, *vzw Joli*. Samen met vzw Joli werkten we doorheen 2018 aan een initiatief dat zich richt op dak – en thuisloze jongeren. Eind juli 2018 ontvingen we bericht vanuit het agentschap Jongerenwelzijn dat we groen licht krijgen om het project uit te werken. In december 2018 werd een geschikt pand in de Dorpstraat te Sint-Huibrechts-Lille (Neerpelt) gehuurd. We kijken uit naar een boeiende samenwerking met deze nieuwe jeugdhulporganisatie.

Opvang en begeleiding van delinquente jongeren en jongeren in complexe zorgsituaties

Door de zesde staatshervorming worden de maatregelen die de jeugdrechters kunnen opleggen aan jonge delictplegers een Vlaamse bevoegdheid. Een decreet jeugddelinquentierecht realiseren is een bijzondere uitdaging en stelt beleidsmakers en praktijk in staat om met deze nieuwe bevoegdheid en de integratie van een aantal inzichten het jeugdrecht nauwer te laten aansluiten bij de jeugdhulp en onze hulpvormen.

In een eerste fase werden stakeholders samengebracht om vanuit verschillende perspectieven conceptnota's rond diverse thema's te bespreken en te becommentariëren. Die visie werd in 2017 vertaald in een voorontwerp van decreet dat Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, voorlegde aan de Vlaamse regering die het voor de eerste keer principieel heeft goedgekeurd in juli 2017. Daarna werd advies ingewonnen bij diverse organen en kwam er overleg met de jeugdmagistraten. Na hoorzittingen in de commissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd duidelijk dat er

hier en daar nog verduidelijking nodig is. De streefdatum van inwerkingtreding werd verschoven van 1 januari 2019 naar 1 september 2019. Op 6 februari 2019 keurde het Vlaams Parlement het ontwerpdecreet goed.

Het nieuwe jeugddelinquentiedecreet bevat vrijwel zeker strategische raakvlakken met onze vzw. Voor BAAL betekent dit de introductie van het concept 'positief project'. HCA Vlaanderen buigt zich momenteel over de inhoudelijke en financiële operationalisering van deze mogelijkheid voor jeugddelictplegers.

Voor CANO Pieter Simenon betekent dit dat we op een aantal vlakken naar een hernieuwde samenwerking gaan met de gemeenschapsinstellingen. We werkten o.a. met gedeelde trajecten waar een verblijf en begeleiding in een gemeenschapsinstelling vanaf de start gecombineerd zal worden met het begeleidingsaanbod van Pieter Simenon. In 2019 werken we verder aan gedeelde forensische trajecten en hopen we verder te kunnen inzetten op delictgerichte contextbegeleiding.

Private partners en gemeenschapsinstellingen zetten samen in op gedeelde trajecten

De gemeenschapsinstellingen en Voorzieningenbeleid zetten de afgelopen jaren sterk in op verbinding met private partners vanuit de overtuiging en ervaring dat onze jongeren gebaat zijn met naadloze trajecten en samenwerking over grenzen heen.

Vertrekkende van goede praktijken werd in december 2017 een helder en hanteerbaar draaiboek voor samenwerking waarbij begeleiding en verblijf in een gemeenschapsinstelling gecombineerd ingezet wordt met het begeleidingsaanbod van de private organisaties in de jeugdhulp voorgesteld. Doorheen 2018 implementeren de verschillende afdelingen en private organisaties het draaiboek in hun werkingen.

Ondertussen werken we in een afdelingsoverschrijdend project mee aan een hernieuwde versie van het draaiboek gedeelde trajecten. Rekening houdend met het traject jeugddelinquentierecht en de (her)positionering van de Gemeenschapsinstellingen, wordt ingezet op een 'Draaiboek Gedeeld Forensisch Traject'. Hier wordt het verder uitbouwen van een gedeelde trajectwerking met private partners en de gemeenschapsinstellingen in een duidelijk forensisch kader vooropgesteld.

Herverdeling en uitbreiding aanbod GES+

GES+ is de verzamelnaam voor jongeren met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen. In 2010 werd de eerste omzendbrief gepubliceerd m.b.t. organisatie van plaatsen GES/GES+. Toen tekenden enkel VAPH-voorzieningen in voor de organisatie van GES+-plaatsen. In Limburg leverde dit 12 plaatsen op, verspreid over drie voorzieningen.

De Intersectorale Toegangspoort signaleert echter een bijkomende nood. In juni 2017 kwam een nieuwe oproep voor herverdeling en uitbreiding van het aanbod GES+. Als jeugdhulporganisaties in Limburg wilden we samen met de VAPH-collega's kijken hoe de samenwerking i.f.v. deze jongeren anders en beter kan. In deze oefening werden de contouren van een nieuw samenwerkingsverband 'Samenwerkingsverband GES+ Limburg' uitgewerkt.

Het voorstel dat op tafel lag voor Limburg, wijkt af van wat de rondzendbrief voorstaat. Het Samenwerkingsverband GES+ Limburg heeft als doel om in Limburg de (residentiële) begeleiding van jongeren met een complexe meervoudige problematiek, met een toekenning van een GES-plus statuut, te organiseren in een lokaal verankerd en sector-overschrijdende samenwerkingsverband. Als CANO-voorziening waren we betrokken bij de uitwerking en uitrol van dit Limburgs samenwerkingsverband GES+. Vanuit een gezamenlijke betrokkenheid op de doelgroepjongeren willen we vanuit onze expertise en visie mee een aanbod uittekenen dat gekenmerkt wordt door gedeelde intersectorale samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid. In onze overtuiging is dat de meest zinvolle manier van trajecten uittekenen voor deze jongeren.

Eind 2018 kwam bericht dat de Limburgse VAPH-sector zich alsnog engageert om de verblijfsfunctie voor de GES+-jongeren te voorzien. We hopen uiteraard dat de samenwerkingsgedachte over de sectoren heen met deze nieuwe evolutie overeind blijft.